

Alkaaley citaaboo

Citaaboo fahamandiroo

Alkaaley citaaboo ga alwaatey deede kaŋ ra Izirayel takaa ŋaami. Citaaboo maanoo mana duwandi kala citaaboo hunday ra, zama nongu boobo ra a ga Izirayel alkaaley filla deede. Maanoo ga cebe kaŋ alkaaley man'ti kala boroyan kaŋ hinoo mana hun kala Irkoy do, de mo ŋi goyoo si kay ciitiyan hinne ga. Alkaaley man'ti kala boroyan kaŋ a ga hin ka tee i mma jamaa kul juwal, wala i ma alkabiila foo juwal, wala i ma alkabiila boobo kaŋ goo ŋiitayan ra kaa kabe ra. Alkaaley citaaboo ga hin ka zamnandi zamna beeri hinza:

Ijinaa ga ŋelan hayey ga kaŋ tee waatoo kaŋ Izirayel borey ga koy goro Kanaŋ gandaa ra ka koy hala ŋozuwe buuroo ga (zamnaa 1.1—2.10).

Thinkantoo ga takaa cebe kaŋ nda Irkoy ga jamaa kaa kabe ra ka boroyan suuba k'i sanba ŋi feeriyanoo se (zamnaa 2.11—16.31).

Thinzantoo ga ŋaamiroo cebe kaŋ tee Izirayel ra ka koy hala waatoo kaŋ ga Izirayel ŋintin ka duu kokoy (zamnaa 17.1—21.25).

Alkaaley citaaboo ra, haya kaŋ duu Izirayel si hun kala takaa kaŋ nda jamaa ga Irkoy dii. Waati kaŋ i si laadir Irkoy here, ŋi taalammeŋ g'i gurzugay, amma waati kaŋ i yee kate Irkoy ga k'a cee a ma ŋi faaba, Irkoy g'i feeri. Waati boobo Izirayel ga baa nga ma koy tanayan gana wala ka dirŋa Irkoy yaamarey. Woo ra i ga kate ŋi boŋ ga bone nda Irkoy mana kay i se. Nongu kokorantaa ga cebe kaŋ alkabiilawey ga baa nga ma cindi ŋi boŋ ga bila Irkoy. Boro foo kul ma nga boŋ haa wala Irkoy hinoo cire nga ga baa nga ma bara wala nga boŋ hinoo cire.

Izirayel goro Kanaŋ gandaa ra

1 ¹ŋozuwe buuyanoo banda ga, Izirayel borey na Abadantaa ibaayoo ceeci ka ŋi nee: «Ir ra, may no ma tee ijinaa ka ŋigi ka koy Kanaŋ borey ga k'i wongu?»

²Abadantaa zaabi ka nee: «ŋuda no ma tee ijinaa ka ŋigi ka koy, ay na gandaa daŋ kaboo ra.» ³ŋuda nee nga armaa Simewoŋ se: «Kaa ay bande ir ma koy nongoo ra kaŋ *alkurraa n'a noo ya ne, ir ma Kanaŋ borey tangam. Woo banda ga, ay ga koy ni bande ni nongoo ra.» Simewoŋ koy a bande.

⁴ŋuda ŋigi, Abadantaa na Kanaŋ borey nda Ferezi borey daŋ kabe ra, i na aru zenber woy (10.000) kar i ra Bezek.

⁵I na Adoni-Bezek gar no din, i n'a wongu. Woo ra i na Kanaŋ borey nda Ferezi borey kar. ⁶Adoni-Bezek zuru, i hanga a bande, i duu a, i na kobaaru hinkaa nda cew-ize beerey hinkaa dunbu. ⁷Adoni-Bezek nee: «Kokoy woyye (70) kaŋ kobaarey nda cew-ize beerey dunbu ga meecindey kuuna kaŋ ga kaŋ ay ŋaadogoo ra. Goyoo kaŋ ay n'a tee, Irkoy na nga alhakoo kaa ay ra.» I n'a ka koy ŋerizalem, a buu no din.

⁸ŋuda borey na ŋerizalem wongu k'a dii, i n'i wii nda takuba ka nuune daŋ koyraa ra. ⁹Woo banda ga, ŋuda borey koy Kanaŋ borey wongu kaŋ ga goro tondi hondoo ra, nda Negew, nda hondey gandaa here. ¹⁰ŋuda koy Kanaŋ borey wongu kaŋ ga goro Hebroŋ. Hebroŋ maa ŋeenaa ti Kiryat-Arba. I na ŋeŋay borey, nda Ahiman borey, nda Talmay borey kar. ¹¹A hun no din ka koy Debir borey wongu. Debir koyraa maa ŋeenaa ti Kiryat-Sefer. ¹²Kaleb nee: «Ay g'ay ize woyoo Aksa noo boraa se kaŋ ga Kiryat-Sefer kar k'a dii.»^a ¹³Woo ga, Otniyel, Kenaz kaŋ ti Kaleb kayn'aroo iz'aroo koy a dii. Kaleb n'a noo Aksa a ma tee wandoo. ¹⁴Waatoo kaŋ woyoo too kate Otniyel do, a n'a tusa a ma faari wiri nga baabaa ga. Aksa sar ka zunbu nga

^a1.12 ŋozuwe 15.16.

farkaa ga, Kaleb nee a se: «Macin no n'ga baa?»¹⁵ Aksa nee: «Gomni tee ya ne, zama n'n'ay noo labu Negew gandaa kaŋ ra hari sii, ay noo hari dooyan mo.» Woo ga, Kaleb n'a noo beene hari dogey, a n'a noo ganda hari dogey.^b

¹⁶Musa nzuraa man'ti kala Keni boro. Keni borey izey žigi ka hun Teenaynaŋey koyraa^c ra, ngi nda Žuda borey ka koy Žuda saajoo ra, Arad se gurma, i koy goro jamaa bande.

¹⁷Žuda koy, nga nda nga armaa Simewoŋ, i na Kanaŋ borey kar kaŋ ga goro Sefat. I n'i halaci sōy, i na koyraa maapoo daŋ Horma (maanaa «halaciyān»).¹⁸ Žuda borey yee koyne ka Gaaza nda nga laamaa dii, i na Aškeloŋ nda nga laamaa dii, i na Ekroŋ nda nga laamaa dii.¹⁹ Abadantaa goo Žuda borey bande, i na tondi hondoo dii, amma i mana hin ka gooroo gorokey gaaray, zama guuru torkayaŋ bara i kone.²⁰ Hebroŋ nondi Kaleb se sanda takaa kaŋ nda Musa n'a har. A na Anak ize hinzaa gaaray a ra.²¹ Benžameŋ borey mana Žebus borey kaŋ ga goro Žerizalem gaaray. Žebus borey goro Žerizalem Benžameŋ borey bande hala hō.

²²Haya kaŋ ti Isufi hugoo borey, i žigi ka Betel koyraa kar, Abadantaa goo i bande.²³ I na boroyaŋ sanba i ma koy Betel monno, koyraa maa žeenaa ti Luz.²⁴ Monnokey din dii aru foo kaŋ ga fatta koyraa ra, i nee a se: «Ir g'a wiri ni ga, m'ir cebe nongoo kaŋ nda boro ga huru koyraa ra, ir ga alhormo tee ma ne.»²⁵ A na nongoo cebe i se kaŋ nda boro ga huru koyraa ra, Isufi hugoo borey na koyraa borey wii nda takuba, amma i na aroo nda nga alaayan beeroo kul naŋ.²⁶ Aroo koy Heti borey gandaa ra, a na koyra cin no din kaŋ a na maapoo daŋ Luz. Maapoo woo da bara a ga hala hō.

²⁷Manase mana Bet-Šeyan nda nga koyra kanbey, nda Tanak nda nga koyra kanbey, nda Dor nda nga koyra kanbey, nda Ibleyam nda nga koyra kanbey, nda Megido nda nga koyra kanbey gaaray. Kanaŋ borey hin ka cindi gandaa woo ra.²⁸ Waatoo kaŋ ra Izirayel hanse ka duu gaabi, i na Kanaŋ borey daŋ waazibi goy ra, amma i mana hin k'i gaaray k'i kaa gandaa ra.

²⁹Efrayim mana Kanaŋ borey gaaray kaŋ ga goro Gezer. Kanaŋ borey cindi Gezer Efrayim game.

³⁰Zabuloŋ mana hin ka Kanaŋ borey gaaray kaŋ goo Kitroŋ nda Nahalal, woo se Kanaŋ borey cindi koyrawey wey ra Zabuloŋ game, amma i n'i daŋ waazibi goy ra.

³¹Ašer borey mana Ako borey, nda Sidon borey, nda Alab borey, nda Akzib borey, nda Helba borey, nda Afik borey, nda Rehob borey gaaray.³² Woo maaganda se Ašer borey goro Kanaŋ borey game, zama Ašer borey man'i gaaray. Kanaŋ borey no ka gay i ga goro gandaa ra.

³³Neftali mana Bet-Šemeš borey gaaray, i mana Bet-Anat mo borey gaaray, i goro Kanaŋ borey game kaŋ gay i ga goro gandaa ra, amma Neftali na Bet-Šemeš borey nda Bet-Anat borey daŋ waazibi goy ra.

³⁴Amor borey na Dan alkabiila borey gaabi i ma koy tondi hondoo ra, i mana naŋ i ma zunbu gooroo ra.³⁵ Amor borey hin ka cindi ka goro Har-Heres, nda Ayalon, nda Šalbim ra, amma Isufi hugoo borey na gaabi fur i ga hala nongu kaŋ ra i n'i daŋ waazibi goy ra.³⁶ Amor borey laboo ga koy za nongoo kaŋ se i ga nee Dontoney žigidogoo hala Sela koyraa nda nga beenehero.

^b1.15 Žozuwe 15.17–19.

^c1.16 Koyraa ti Žeriko, Alhukumoo 34.3.

Irkoy šelaŋ Izirayel borey se

2¹ Abadantaa almalaykaa žigi ka hun Gilgal ka koy Bokim, a nee: «Ay na war ka žigi ka hun Misira, ay na war daŋ gandaa ra kaŋ ay n'a žee war baabey se. Ay nee war se kaŋ ay si *amaanaa dunbu kaŋ goo ir game hala abada. ² War masi amaana daŋ war nda gandaa woo gorokey game, war ma ngi sargari tonadogey kayri. Amma war mana haŋajer ya ne. Macin se woo kaŋ ay nee war mas'a tee, war n'a tee? ³ Woo maaganda se ay nee: «Ay s'i gaaray war jine, i ga tee naaji war carawey ra, de ka ngi koyey gana ga tee war se kumsay.»^d ⁴ Waatoo kaŋ Abadantaa almalaykaa na šenney wey har Izirayel borey kul se, jamaa na jinde jer ka hēe. ⁵ I na nongoo din maapoo daŋ Bokim (maanaa «hēenikawyaŋ»), i na sargari kaa Abadantaa se no din.

Žozuwe buuyanoo

(Žozuwe 24.29–31)

⁶ Žozuwe na jamaa sallama, Izirayel borey affoo kul koy nga dogoo ra ka gandaa tee ngi wane. ⁷ Jamaa na Abadantaa gana Žozuwe hunaroo kul ra nda boro beerey hunaroo kul ra kaŋ cindi Žozuwe banda ga, wey kaŋ dii teegoy beeroo kaŋ Abadantaa n'a tee Izirayel se. ⁸ Žozuwe, Nun iz'aroo, Abadantaa tamoo buu nga jiiri zangu nda iwoyantoo (110to) ga. ⁹ I n'a sutura laboo ra kaŋ a n'a tubu, Timnat-Heres ra, Efrayim tondi hondey ra, Gaš tondi hondoo se hawsa. ¹⁰ Alwaddaa din kul izey mo koy ngi hayragey gar alaaahara. Alwadda foo izeyaŋ tun dumawey ga kaŋ si Abadantaa bay, a si teegoyoo bay kaŋ a n'a tee Izirayel se.

Jamaa na banda bere Abadantaa se

¹¹ Izirayel borey na goy futu tee Abadantaa jine. I na toorey kaŋ maapney ti *Bal gana. ¹² I na banda bere Abadantaa, ngi baabey Koyoo se kaŋ n'i fattandi Misira gandaa ra, i hanga koy tanayaŋ bande. Koyey ti dumey kaŋ g'i kuubi k'i bere waney. I sujudu i jine, i na Abadantaa futandi. ¹³ Kaŋ i na banda bere Abadantaa se, i na Bal nda *Astarteyaŋ gana. ¹⁴ Abadantaa futu Izirayel ga, a n'i daŋ komakawyaŋ kabey ra kaŋ n'i kom, a n'i kaŋandi iberey kabey ra kaŋ g'i kuubi ka bere. I mana yee ka hin ka kay ngi iberey jine. ¹⁵ Waati kul kaŋ i koy wongu, Abadantaa kaboo g'i torro sanda takaa kaŋ nda Abadantaa n'a har i se, a n'a žee i se. I cindi binemarayaan beeri ra. ¹⁶ Woo se waati kul kaŋ woo tee, Abadantaa ga alkaaliyaŋ tunandi kaŋ g'i soolam ngi komakey kabey ra. ¹⁷ Amma ba ngi alkaaley, i si haŋajer i se. I na izefututaray tee^e koy tanayaŋ bande, i sujudu i jine. I cahā ka fondaanaŋ kaŋ i n'a gar ngi baabey ga hanga a. I mana haŋajer Abadantaa yaamarey se, i mana woo din tee. ¹⁸ Waati kul kaŋ Abadantaa na alkaaliyaŋ noo i se kaŋ g'i faaba, Abadantaa goo alkaaloo bande k'i kaa ngi iberey kabey ra alkaaloo waatey kul ra, zama Abadantaa hinna i ga ngi hēenoo kaŋ ngi toonekey nda ngi šiitakey g'a tee i se maaganda. ¹⁹ Amma nda alkaaloo buu, i ga yee ka šintin ka ngi goy laaley tee ka bisa woo kaŋ ngi baabey n'a tee, i ga hanga koy tanayaŋ ka sujudu i jine. I mana haya kul naŋ ngi goy žeeney nda ngi boŋšendaa ra.

Abadantaa na Izirayel sii

²⁰ Aywa, Abadantaa futu Izirayel ga, a nee: «Haya kaŋ se jamaa woo na agay *amaanaa dunbu kaŋ ay n'a daŋ agay nda ngi baabey game, de mo i mana haŋajer ya ne, ²¹ woo se dumey kaŋ Žozuwe n'i naŋ nga buuroo banda ga, ay si ba affoo gaaray a ma zuru i jine. ²² Woo ra ay ga Izirayel sii ka dii wala Abadantaa fondaanaŋ kaŋ ngi baabey gana, i g'a gana wala i s'a gana.» ²³ Woo ka kate Abadantaa na dumey

^d2.3 Kabuyaney 33.55; Žozuwe 23.13.

^e2.17 Man'ti gaaham here no, laadir jaŋay no Irkoy here.

din naɗ i ma goro gandaa ra, a mana yadda ka caħã k'i gaaray, a mana yadda k'i
daɗ Žozuwe kaboo ra.

3¹ Dumey ne kaŋ Abadantaa n'i naŋ gandaa ra hala nga ma Izirayel sii nda ey, wey din kul kaŋ mana dii Kanaŋ wongey. ²Woo mana teendi de kala hala Izirayel borey alwaddawey kaŋ ga kaa ma wongu denden ka wan a, wey hinne kaŋ mana wongu ka bisa. ³Dumey kaŋ a n'i naŋ Izirayel borey bande ne: Kanaŋ borey kul, nda Sidon borey, nda Hewi borey kaŋ ga goro Libaŋ tondi hondoo ra za Bal-Hermon tondi hondoo hala Hamat mijoo ga, ngi nda ngi boŋkoyni guwaa.

⁴Dumey wey nda Izirayel borey siyandi ka bay wala i ga haŋajer Abadantaa yaamarey se kaŋ a n'i har ngi baabey se Musa bande. ⁵Izirayel borey goro Kanaŋ borey, nda Heti borey, nda Amor borey, nda Ferezi borey, nda Hewi borey, nda Žebus borey game. ⁶I na dumey ize woyey zaa hiijay, i na ngi ize woy gundey noo dumey iz'arey se, i na ngey koyey gana.

Alkaaloo Otniyel fillaa

⁷Izirayel borey na goy futu tee Abadantaa jine, i dirŋa Abadantaa, ngi Koyoo, i na *Balyaŋ nda *Ašerayaŋ gana. ⁸Abadantaa futu Izirayel ga, a n'i kaŋandi Kušaŋ-Riŋatayim kaboo ra kaŋ ti *Mezopotami kokoyoo. Izirayel borey cindi Kušaŋ-Riŋatayim cire jiiri yaaha.

⁹Izirayel borey kaati ka Abadantaa cee, Abadantaa n'i noo boro kaŋ g'i hallasi, bora ti Otniyel, Kenaz kaŋ ti Kaleb kayn'aroo iz'aroo. ¹⁰Abadantaa *Hundoo zunbu Otniyel ga, a tee Izirayel alkaaloo. A koy wongu, de Abadantaa na Kušaŋ-Riŋatayim, Mezopotami kokoyoo daŋ kaboo ra, a hin Kušaŋ-Riŋatayim. ¹¹Takaa woo nda gandaa yay jiiri woytaaci (40), woo banda ga, Otniyel, Kenaz iz'aroo buu.

Alkaaloo Ehud fillaa

¹²Izirayel borey yee koyne ka goy futu tee Abadantaa jine. Abadantaa na albarka daŋ Eglon, Mowab kokoyoo ra Izirayel sabbu se, zama i na goy futu tee Abadantaa jine. ¹³Eglon na Amon borey nda Amalek borey marga k'i tonton nga ga ka koy Izirayel kar. I na Teenaynaŋey koyraa^f dii. ¹⁴Izirayel borey cindi Mowab kokoyoo Eglon cire jiiri woy cindi yaaha (18).

¹⁵Izirayel borey kaati ka Abadantaa cee, Abadantaa na Izirayel borey noo boro kaŋ g'i hallasi, bora ti Ehud, Gera iz'aroo, Benzameŋ boro kaŋ ga hantum nda kabe waawa. Nga bande Izirayel borey na alkaasi sanba Eglon, Mowab kokoyoo se. ¹⁶Ehud na takuba tee kaŋ goo nda mee hinka, nga kuuyanoo ga too kabedaaru foo, a n'a daŋ nga gamahawoo ga nga darbaa cire, nga caraw gumaa ga. ¹⁷A koy nda alkaasoo Eglon, Mowab kokoyoo do. Ka gar Eglon man'ti kala boro kaŋ ga hanse ka warga. ¹⁸Waatoos kaŋ Ehud na alkaasoo noo ka ben, a na borey kaŋ kate alkaasoo naŋ i ma koy. ¹⁹Amma nga, a yee kate ka hun toorey do kaŋ goo Gilgal, a nee: «Kokoyoo, ay goo nda ma ne alhabar gundante.» Woo ga, Kokoyoo nee: «Wa dangay!» Borey kul kaŋ goo jeroo ga fatta. ²⁰Waatoos din Ehud kaa a do soorohugu yaynaa ra kaŋ soolandi a se sooraa boŋ. Ehud nee: «Ay goo nda ma ne ŋenni foo kaŋ hun Irkoy do.» Kokoyoo tun nga gorodogoo ra. ²¹Ehud na nga kabe waawaa ŋerre, a na nga takubaa hoobu k'a kaa nga caraw gumaa ga k'a hay gundoo ra. ²²Ba takubaa kaboo huru a bande, maanoo na takubaa daabu, zama a mana takubaa hoobu k'a kaa gundoo ra, a fatta nda banda here. ²³Ehud fatta nda ŋiifaa, a nka jin ka soorohugoo mijoo daabu a ga k'a kufal.

²⁴Waatoos kaŋ a koy, kokoyoo borey kaa ka guna, i dii kaŋ soorohugoo mijoo ga kufal. I nee cere se: «Adiŋi kokoyoo mma goo ma almuraadu hanse hugu yaynaa ra.» ²⁵Za i ga batu hala i fara, amma hala sohō kokoyoo si soorohugoo mijoo feeri. I na kufal-izoo zaa k'a feeri, de nga ne, ngi koyoo ga daaru ganda, a buu. ²⁶Kaŋ i goo batuyanoo ra, woo gar Ehud zuru ka bisa tondi toorey ga, a zuru ka koy Seyira

^f3.13 Zamnaa 1.16.

here. ²⁷ Za a too kate, a na hilloo kaŋ ga ciya ka borey marga hēenandi Efrayim tondi hondey ra. Izirayel borey zunbu a bande hondoo ra, a huru i jine. ²⁸ A nee i se: «Wa hanga agay, zama Abadantaa na war iberey, Mowab borey daŋ war kabey ra.» I hanga a bande ka zunbu, i na Žurdeŋ isaa yawdogey dii Mowab borey bande, i si naŋ boro kul ma bisa. ²⁹ Waatoo woo, i na aru zenber woy (10.000) cine kar Mowab borey ra, i kul ti boro gaabikoyniyaŋ, wongaariyaŋ no, ba boro foo mana hallasi i ra. ³⁰ Hanoo din, Izirayel na Mowab kaynandi. Gandaa yay jiiri woyyaaha (80).

Alkaaloo Šamgar fillaa

³¹ Ehud buuroo banda ga, Šamgar, Anat iz'aroo huru dogoo ra. A na Filisti aru zangu iddu (600) kar k'i wii nda yaaji kaŋ ga haw kur, nga mo na Izirayel kaa ngi iberey kabey.

Debora nda Barak fillaa

4¹ Ehud buuroo banda ga, Izirayel borey yee ka goy futu tee Abadantaa jine. Nga wongu-izey jineboraa ti Sisera. A si goro kala Harošet-Goyim. ³ Izirayel borey kaati ka Abadantaa cee, zama bari torka zangu yagga (900) bara Yabin se, Yabin na Izirayel borey torro torro dumi kul jiiri waranka (20).

⁴ Alwaatoo din, Debora, annabi woy kañ ti Lapidot wandoo, ti alkaali Izirayel ra. ⁵ Debora ga goro Debora teenaynaajo cire kañ goo Rama nda Betel game Efrayim tondi hondey ra. Izirayel borey ga žigi ka koy dii a ciiti se. ⁶ A sanba i ma ciya Barak, Abinoyam iz'aroo se Kedeš, Neftali gandaa ra, a nee a se: «Abadantaa, Izirayel Koyoo mana ni yaamar kañ ma koy Tabor tondi hondoo do, ma aru boro zenber woy (10.000) zaa ni bande Neftali borey nda Zabulon borey ra? ⁷ Ay ga Sisera, Yabin wongu-izey jineboraa cendi kate ni do Kišon haroo here, nga nda nga bari torkawey nda nga jamaa, ay g'i dañ ni kaboo ra.» ⁸ Barak nee Debora se: «Nda n'ga koy ay bande, ay ga koy, amma nda n'si koy ay bande, ay si koy.» ⁹ A zaabi ka nee: «Ay ga koy ni bande hunday, amma n'si duu beray fondaa woo kañ n'n'a zaa ra, zama woy boro kaboo ra Abadantaa ga Sisera kañandi.» Woo banda ga, Debora tun ka koy Barak bande Kedeš. ¹⁰ Barak ciya Zabulon alkabiilaa nda Neftali alkabiilaa se Kedeš, boro zenber woy (10.000) hanga a bande, Debora mo žigi ka koy a bande. ¹¹ Boro foo kañ se i ga nee Heber hun Keni borey cindey bande ka koy hala tuurinaa beeroo do kañ goo Sananim, Kedeš jere ka nga hukukumoo cin. Keni borey baabaa ti Hobab, Musa alboraa.

¹² I na alhabar dañ Sisera ra kañ Barak, Abinoyam iz'aroo, žigi ka koy Tabor tondi hondoo dii. ¹³ Sisera ciya kate nga bari torkawey kul se, guuru torka zangu yagga (900) nda borey kul kañ goo a bande za Harošet-Goyim hala Kišon haroo do. ¹⁴ Debora nee Barak se: «Tun, zama hō no Abadantaa ga Sisera dañ ni kaboo ra. Ni bay Abadantaa hunday no ma huru ni jine ka wongu?» Woo ga, Barak zunbu Tabor tondi hondoo boñ, aru zenber woy (10.000) hanga a bande. ¹⁵ Abadantaa na Sisera lakkaloo jaami, nga torkawey kul nda wongu-izey kul, i n'i wii nda takuba Barak money cire. Sisera zunbu nga torkaa ra ka zuru nda nga cewey. ¹⁶ Barak hanga torkawey nda wongu-izey hala Harošet-Goyim, Sisera wongu-izey kul, takuba n'i kañandi. Ba aru foo mana cindi.

¹⁷ Sisera zuru nda cee ka koy Yayel kañ ti Heber, Keni boraa wandoo hukukumoo do, zama baani goo Yabin, Hasor kokoyoo nda Heber, Keni boraa hugoo game. ¹⁸ Yayel fatta ka koy Sisera kubay, a nee a se: «Huru, ay koyoo, huru ay do, masi hunbur.» A huru a do hukukumoo ra, a n'a gum nda kunta. ¹⁹ A nee a se: «Hinžee ya ne, ay noo hari kayna ya hañ, ay ga jaw.» A na waawaa hunbaroo feeri k'a noo a ma hañ jina a yee k'a gum. ²⁰ A nee a se koyné: «Kay hukukumoo mijoo ga, nda boro kaa ka ni hāa ka nee: «Boro goo ne?», ma nee a se: «Boro sii ne.»

²¹ Sisera cindi ka jirbi no din, zama a nka fara. Heber wandoo Yayel na hukukum sukahaya foo zaa nda guuru-baaba, a moolimooli ka Sisera hay nda lakkaloo ga ka boñoo fun nda bundoo ka koy hala laboo ra. Sisera buu. ²² Aywa, Barak huru Sisera cewoo ra, a too kate Yayel hukukumoo do. Yayel fatta k'a kubay ka nee a se: «Kaa, ay ga aroo cebe ma ne kañ n'g'a ceeci.» A huru a do, de nga ne, Sisera goo ma daaru, a buu, hukukumoo sukahayaa goo lakkaloo ra.

²³ Hanoo din, Irkoy na Yabin, Kanañ kokoyoo kaynandi Izirayel borey jine. ²⁴ Izirayel borey na Yabin, Kanañ kokoyoo hottandi hala nongu kañ ra i n'a halaci.

Debora baytoo

5¹ Zaaroo woo, Debora nda Barak, Abinoyam iz'aroo na doonoo woo don cere bande ka nee:

² «Albarka ma bara Abadantaa se!

Izirayel, boŋkoyney yadda ka huru i jine,
jamaa yadda ka koy nda ngi boŋ ka wongu.

³ Kokoyey, wa maa,
boŋkoyney, wa haŋajer!

Agay, Abadantaa se, nhuu, agay, ay ga bayti don.
Ay ga zabur don Abadantaa, Izirayel Koyoo se.

⁴ Abadantaa, waati kaŋ ni fatta Seyir,
waati kaŋ za Edom gandaa ra ni man,
laboo jijiri, beenawey doo,
duulawey na hari doori.

⁵ Tondi hondey žititi Abadantaa jine,
Sinay wanoo mo jijiri Abadantaa, Izirayel Koyoo jine.

⁶ Šamgar, Anat iz'aroo zamanoo ra,
Yayel waatey ra,
fondo beerey goo koonu,
naarukey na fondo šendey zaa,

⁷ koyra kanbey naŋandi Izirayel ra,
i dere,

hala waatoo kaŋ agay, Debora tun,
ay tun sanda ɲaa Izirayel se.

⁸ I nka koy taagayaŋ suuba,
aywa, wongoo goo koyrawey miŋey ga.
Wongu-ize zenber woɲtaaci (40.000) Izirayel ra
kaŋ boro si dii ba ngi affoo kone koray foo wala yaaji foo.

⁹ Ay binoo goo Izirayel boŋkoyney se,
ay binoo goo jamaa borey kaŋ na ngi boŋ noo se.
Wa albarka daŋ Abadantaa se.

¹⁰ War kaŋ ga kaaru farkey woy kaarayyaŋ ga,
war kaŋ ga goro gaariyaŋ ga,
war kaŋ ga dira fondaa ra, wa miile.

¹¹ Hari gurdogey ra, hari gurkey dooney
ga Abadantaa teegoy šerrantey deede,
teegoyey kaŋ Boŋkoynoo n'i tee Izirayel koyra kanbey se.
Waatoo din no Abadantaa jamaa zunbu koyrawey miŋey ga.

¹² Tun, tun jirboo ra, Debora!
Tun, tun ka bayti don!
Tun Barak!
Abinoyam iz'aroo, kate ni baŋŋey.

¹³ Borey kaŋ cindi i mana buu zunbu ka koy boro kayantey do,
Abadantaa jamaa zunbu sanda wongaariyaŋ.

¹⁴ Efrayim mana hun kala nongoo kaŋ ra Amalek borey cindi.

Ngi dumaa ga, Benžameŋ hun.

Bonkoyniyaŋ zunbu ka hun Makir,

borey kaŋ ga kokoytaraa goboo dii zunbu ka hun Zabuloŋ.

¹⁵ Isakar boŋkoyney goo Debora bande.

Isakar nda Barak tee affoo,

a cahā ka zunbu ka koy ganganoo ra.

Rubeŋ hugey hanse ka bine-bine.

¹⁶ Macin ka kate ma cindi kaley gamey ra ka maa kurkey laati karyanoo se?

Rubeŋ hugey hanse ka bine-bine.

¹⁷ Galad goro Žurdeŋ isaa se banda bila nda i koy.

Macin se Dan ga waati tee harihiyey jere bila nda i ma koy?

Ašer goo ma goro teekoo mijoo ga,

a cindi nga gurawey ga.

¹⁸ Amma Zabuloŋ man'ti kala jama kaŋ na buuyan tangam,

Neftali mo na buuyan tangam wongoo farroo ra.

¹⁹ Kokoyey kaa, i wongu.

Kanaŋ kokoyey wongu Tanak,

Megido harey jere,

i mana duu *alganiima, i mana duu nzorfu kaaray.

²⁰ Za beenaa ra handarawey wongu,

ngi fondaa ra i na Sisera wongu.

²¹ Kišoŋ haroo n'i tuusu,

Kišoŋ haroo kaŋ gay a ga bara.

Yala ya dira ay fondaa ra nda hini!

²² Woo ra baryey ceekorey na laboo kar,

i ga hanse ka zuru nda ngi kobsey.

²³ Wa Meroz koyraa danga, Abadantaa almalaykaa k'a har,

wa nga gorokey danga,

zama i mana kaa ka Abadantaa faaba,

ka tonton wongaarey ga ka Abadantaa faaba.

²⁴ Albarka ma huru Yayel ra woyey kul ra,

Yayel, Heber, Keni bora wandoo,

woyey ra kaŋ ga huna hukku cire, albarka ma huru a ra.

²⁵ Sisera na hari wiri, Yayel n'a noo waa,

boro kayantey potoo ra a kate waahoonu.

²⁶ A na kabe ka sukahayaa dii,

a na nga kabe gumaa ka goykey guuru-baabaa zaa,

a na Sisera kar, a na boŋoo kayri-kayri,

a n'a kayri, a na lakkaloo fun.

²⁷ Sisera kunkuni Yayel cewey cire,

Sisera kaŋ, a kani.

A na nga boŋ kunkuni cewey cire, a kaŋ,

nongoo kaŋ ra a na nga boŋ kunkuni nga ra a kaŋ, a halaci.

²⁸ Sisera paa ga honnay nda funeetaraa fun-funey, a kaati ka nee:

«Macin se nga bari torkaa si kaa hala sohō?

Macin se ay si maa torkawey jindey?»

²⁹ Lakkalkoyney kaŋ goo boŋkoyni woyey ra n'a zaabi.

Nga hunday mo zaabi ka nee:

³⁰ Šikka sii kaŋ alganiimaa kaŋ i duu a nga no i goo m'a zamna.
Hondiyaw woy foo wala ihinka wongu-ize foo kul se.
Alganiima kaŋ ti bankaaray caarantey, wey kaŋ i n'i taa,
icere-cerantey, nda bankaaray hinka kaŋ kayandi borey kaŋ hin jindey se.»
³¹ Abadantaa, yala ni iberey kul ma dere takaa woo da,
borey kaŋ ga baa ni ma tee sanda waynaa
waati kaŋ a fatta nda nga gaaboo.»

Gandaa yay jiiri woytaaci (40).

Majaŋ borey na Izirayel borey torro

6¹ Izirayel borey na goy futu tee Abadantaa jine. Woo se Abadantaa n'i kaŋandi Majaŋ borey kabey ra jiiri iyye. ²Majaŋ na nga hinoo daŋ Izirayel ga. Majaŋ borey maaganda se Izirayel borey na nongu hanse tondi hondey ra, i na tondi guusuyaŋ nda tondidooyaŋ tee kaŋyaŋ ra i ga tugu. ³Nda Izirayel borey na dumi say, Majaŋ borey, nda Amalek borey, nda waynahunay izey ga kaa k'i wongu. ⁴I na ngi kaloo tee Izirayel borey jeroo ga, ka gandaa laboo nafaa hasara hala Gaaza here, Izirayel ra i mana hunay naŋ, i mana alman naŋ, i mana haw naŋ, i mana farka naŋ. ⁵Waati kaŋ i žigi ka koy nda ngi adabbawey nda ngi hukkumey, i ga kaa ma nee ndoo jamaa. I si kabandi, ngi nda ngi yoowey, i ga kaa gandaa ra k'a hasara. ⁶Izirayel hanse ka kayna Majaŋ borey kabey ra. Izirayel borey kaati ka Abadantaa cee.

⁷Waattoo kaŋ Izirayel borey kaati ka Abadantaa cee Majaŋ borey sabbu se, ⁸Abadantaa na annabi sanba Izirayel borey se. A nee i se: «Hayaa ne kaŋ Abadantaa, Izirayel Koyoo n'a har, a nee: «Ay na war fattandi Misira, ay na war kaa baŋnataray hugoo ra. ⁹Ay na war kaa Misira borey kabey ra, ay na war kaa war torrokey kabey ra. Ay na war iberey gaaray war jine, ay na war noo ngi gandaa.» ¹⁰Ay nee war se: «Agay ti Abadantaa, war Koyoo. War masi hunbur Amor borey koyey kaŋ gandaa ra war goo, war mas'i gana. Amma war mana haŋajer ya ne.»

Irkoy na Žedewoŋ daŋ a ma Izirayel hallasi

¹¹Woo banda ga, Abadantaa almalaykaa kaa ka goro tuurinaa beeroo cire kaŋ goo Ofra kaŋ ti Yowaš, Abiyezer bora a wane. Nga iz'aroo Žedewoŋ ga alkama kar *alaneb mottidogoo ra. A ga woo tee no din hala Majaŋ borey masi dii a. ¹²Abadantaa almalaykaa bangay a se. A nee a se: «Abadantaa goo ni bande, wongaroo!» ¹³Žedewoŋ nee a se: «Alha-naŋ ay koyoo, nda Abadantaa goo ir bande, macin se woo kul duu ir? Man Abadantaa teegoy kayfantey kul kaŋ ir hayragey n'i deede ir se ka nee: «Abadantaa nka man'ir fattandi Misira wala?» Soħ Abadantaa n'ir yala, a n'ir daŋ Majaŋ borey kabey ra.» ¹⁴Abadantaa bere a here ka nee: «Koy nda gaaboo kaŋ goo ma ne, n'ga Izirayel hallasi Majaŋ borey kabey ra. Man'ti agay ka ni sanba wala?» ¹⁵Žedewoŋ nee a se: «Alha-naŋ ay Koyoo, macin nda ay ga Izirayel hallasi? Agay jamaa ti jamawey kul ikaccaa Manase alkabiilaa ra, agay ti ay baabaa hugoo kul ikaccaa.» ¹⁶Abadantaa nee a se: «Ay goo ni bande, n'ga Majaŋ borey kar ni mma nee boro folloku bande n'ga yenje.» ¹⁷A n'a zaabi ka nee: «Alhormo tee ya ne, ay g'a wiri ni ga, tammaasa cebe ya ne kaŋ ni, Abadantaa no ma šelaŋ ya ne. ¹⁸Ay g'a wiri ni ga, masi hun ne hala ya yee kate ma ne, ay ga kate ay sargaroo k'a jisi ni jine.» Abadantaa nee: «Ay ga cindi ne hala ma yee kate.»

¹⁹Žedewoŋ koy hancin-ize foo hanse ka farin kilo waranza (30) tee takulayaŋ kaŋ ra dolobiri sii. A na hamoo daŋ kokondo ra, a na maafaa daŋ jinay ra, woo banda ga, a koy nda ey almalaykaa do tuurinaŋoo cire. ²⁰Irkoy almalaykaa nee a se: «Hamoo nda takulawey kaŋ ra dolobiri sii zaa, i fur tondoo woo boŋ ma maafaa doori i boŋ.» Žedewoŋ na takaa din da tee. ²¹Abadantaa almalaykaa na goboo kaŋ goo nga kaboo ra boŋoo ka tuku hamoo nda takulawey kaŋ ra dolobiri sii ga. Nuune tun tondoo ra kaŋ na hamoo nda takulawey kaŋ ra dolobiri sii ton. Woo banda ga, Abadantaa almalaykaa dere moŋey cire. ²²Žedewoŋ dii kaŋ Abadantaa almalaykaa no, a nee: «Woo si hin ka tee, ay Koyoo, Abadantaa, adiši Abadantaa almalaykaa no ay dii a moo nda moo!» ²³Abadantaa nee a se: «Baani ma kaa ni ga, masi hunbur, n'si buu.»

²⁴Žedewoŋ na sargari tonadoo cin Abadantaa se kaŋ a na maŋoo daŋ «Abadantaa ti baani». A goo Ofra, Abiyezer borey koyraa ra hala hō.

Žedewoŋ na tooroo kaŋ ti Bal sargari tonadogoo kayri

²⁵ Zaari follokaa cijinoo ra Abadantaa nee Žedewoŋ se: «Ni baabaa yaaroo zaa kaŋ ti ihinkantoo kaŋ goo nda jiiri iyye. Ma *Bal sargari tonadogoo kayri kaŋ ti ni baabaa wane, ma *Ašera bundu tooroo kaŋ goo jeroo ga dunbu. ²⁶ Woo banda ga, ma sargari tonadoo cin tondidogoo woo boŋ beene Abadantaa, ni Koyoo se ka sawa nda ašariyawey. Ma yaaru hinkantoo zaa m'a ton nda Ašera bundu tooroo kaŋ n'a dunbu k'a tee *sargari kukurante.» ²⁷ Žedewoŋ na aru woy (10) zaa nga tamey ra, a na hayaa tee kaŋ Abadantaa n'a har a se. Amma kaŋ a ga hunbur nga baabaa hugoo borey nda nga koyraa borey, a man'a tee zaaroo ra, cijinoo ra a n'a tee. ²⁸ Waatoo kaŋ koyraa borey tun subbaahi taya ra, i dii kaŋ Bal sargari tonadogoo kayri, Ašera bundu tooroo kaŋ goo jeroo ga dunbandi, yaaru hinkantoo sargandi sargari tonadogoo ga kaŋ ne ka cinandi. ²⁹ I nee cere se: «May ka woo tee?» I na alhabar ceeci, de a harandi ka nee: «Žedewoŋ, Yowaš iz'aroo no ka woo tee.» ³⁰ Koyraa borey nee Yowaš se: «Ni iz'aroo kaataray a ma buu, zama Bal kaŋ ir g'a gana sargari tonadogoo no a n'a kayri ka Ašera bundu tooroo kaŋ goo jeroo ga dunbu.» ³¹ Yowaš na borey kul kaŋ tun a se zaabi ka nee: «War ga Bal faasayanoo goo wala? War no m'a hallasi wala? Boro kul kaŋ nee nga ga Bal faasa ga buu za moo mana boo. Nda koy no a ma faasa nga boŋ se nga hunday, zama nga sargari tonadogoo no ka kayrandi.» ³² Hanoo din no i na Žedewoŋ maapoo daŋ Yerub-Bal (maanaa «yala Bal ma nga boŋ faasa») ka nee: «Yala Bal ma nga boŋ faasa a ga, zama a na nga sargari tonadogoo kayri.»

Žedewoŋ na tammaasa ceeci Irkoy ga

³³ Majaŋ borey kul, nda Amalek borey, nda waynahunay izey na cere marga ka Žurdeŋ isaa deŋ ka ngi kaloo gorandi Žizireyel gooroo ra. ³⁴ Abadantaa *Hundoo zunbu Žedewoŋ ga, a na hilli hēenandi ka Abiyezer borey marga i ma hanga nga. ³⁵ A na dontokawyaŋ sanba Manase gandaa kul ra k'i marga hala ngi mo alkabiilaa ma hanga nga. A na dontokawyaŋ sanba Ašer, nda Zabuloŋ, nda Neftali alkabiilawey ra kaŋ žigi ka koy k'i kubay.

³⁶ Žedewoŋ nee Irkoy se: «Nda n'ga baa ma Izirayel hallasi nda ay kaboo sanda takaa kaŋ nda n'n'a har, ³⁷ nga ne, ay ga alman kuuroo haabu jisi taasu kar ganganoo ra, de nda harandaŋ zunbu haaboo hinne boŋ, amma nongoo kul ra laboo ga kogu, woo ra ay ga bay kaŋ n'g'ay kaboo ka Izirayel hallasi sanda takaa kaŋ nda n'n'a har.» ³⁸ Woo kaŋ Žedewoŋ n'a har, nga da ka tee. Subaa ra, a biya ka tun, a na haaboo musay ka harandaŋoo kaa a ra, tuu mee foo. ³⁹ Žedewoŋ nee Irkoy se: «Masi futu ay ga, hiino hinne no ay ga šelaŋ. Naŋ ya tammaasa wiri ni ga hiino hinne alman haaboo ga, alman haaboo hinne ma kogu, amma laboo kul ra harandaŋ ma bara.» ⁴⁰ Woo kaŋ Žedewoŋ n'a har, Irkoy na woo din da tee hanoo din cijinoo. Alman haaboo hinne kogu, amma laboo kul tee harandaŋ.

Žedewoŋ ga koy Majaŋ borey wongu nda jama kaccu

7¹ Yerub-Bal kaŋ ti Žedewoŋ nda jamaa kul kaŋ goo a bande biya ka tun ka ngi kaloo sinji Harod haroo jere. Majaŋ borey kaloo goo i se hawsa here, ka hun More hondoo do hala gooroo ra.

² Abadantaa nee Žedewoŋ se: «Jamaa kaŋ goo ni bande ga hanse ka boobo ka Majaŋ borey daŋ ni kaboo ra se. Izirayel masi koy fooma ay ga ka nee: «Ay gaabi kaaraa k'ay hallasi.»³ Sohō ay g'a wiri ni ga, ma fee ni jamaa kul ga ka nee: «Boro kaŋ ga hunbur a ga jijiri ma yee, a ma mooru Galad tondi hondoy.» Aru zenber waranka cindi hinka (22.000) jamaa ra yee. A cindi zenber woy (10.000).

⁴ Abadantaa nee Žedewoŋ se: «Jamaa ga hanse ka boobo. I doori haroo ga, no din ra ay g'i suuba ma ne, boro kaŋ ay nee ma ne: «Woo ma koy ni bande» ma koy ni bande. Boro kul kaŋ ay nee ma ne: «Woo masi koy ni bande» si koy.»⁵ Žedewoŋ na jamaa doori haroo ga. Waatoo din Abadantaa nee a se: «Boro kul kaŋ ga haroo zuu nda deene sanda hanšey takaa, m'a daŋ jere ga, takaa din da ma boro kul mo daŋ jere ga kaŋ ga kanjezor ka haŋ.»⁶ Borey hinnaa kaŋ na haroo zaa ngi kabey ra k'a zuu nda ngi miŋey man'ti kala boro zangu hinza (300). Jamaa jeroo kul nka kanjezor ka hari haŋ.⁷ Abadantaa nee Žedewoŋ se: «Aru zangu hinzaa (300) kaŋ na haroo zuu nda ay ga war hallasi, ngi nda ay ga Majaŋ borey daŋ ni kaboo ra. Jamaa jeroo boro foo kul ma koy nga do.»⁸ Woo ga, Žedewoŋ na aru zangu hinzaa (300) naŋ nga bande, a na Izirayel borey jerey naŋ i ma willi ngi do. Boro zangu hinzaa (300) na borey kaŋ ga yee šilfandawey nda hilley taa. Majaŋ borey kaloo goo a se ganda gooroo ra.

Irkoy na bine daŋ Žedewoŋ ra

⁹ Cijinoo din Abadantaa nee Žedewoŋ se: «Tun ni boŋ ga, zunbu ka koy kaloo ga, ay n'a daŋ ni kaboo ra.¹⁰ Nda n'ga hunbur ka kar, zunbu jina kaloo here, ni nda Pura, ni tamoo.¹¹ Ma haŋajer hayaa kaŋ i g'a har se, woo ra n'ga bine tee ka zunbu ka koy kaloo ga.» A zunbu nda Pura nga tamoo hala wongu-izey jere kaŋ boŋ kaloo ra.¹² Majaŋ borey, nda Amalek borey, nda waynahunay izey kul na ngi boŋ daaru gooroo ra sanda ndoo jama. Ngi yoowey si kabandi sanda teekoo miŋoo labutaasoo.¹³ Waatoo kaŋ Žedewoŋ too kate, woo gar aru foo goo ma handiri deede nga ceroo se. A nee: «Nga ne, ay na handiri foo tee, *orž takulaa ga bere-bere ir, Majaŋ borey kaloo ra, a too hala hukukumoo do, a n'a fonku, a kaŋ, a n'a daŋ cere ra, hukukumoo kaŋ.»¹⁴ Ceroo zaabi ka nee: «Woo man'ti haya kul kala Žedewoŋ, Yowaš iz'aroo Izirayel boraa takubaa. Irkoy n'ir, Majaŋ borey nda ir kaloo kul daŋ kaboo ra.»¹⁵ Waatoo kaŋ Žedewoŋ maa handiroo fillaa nda nga almaganaa, a sujudu. Woo banda ga, a kaa Izirayel kaloo do ka nee: «Wa tun, zama Abadantaa na Majaŋ borey daŋ war kabey ra!»

Majaŋ borey karandi

¹⁶ Žedewoŋ na aru zangu hinzaa (300) zamna margari hinza, a n'i kul noo hilli nda hoobu koonu kaŋyaŋ gundey ra nuunemalmam goo.¹⁷ A nee i se: «W'ay guna, de war m'ay takaa tee. Nga ne, za ay too Majaŋ borey kaloo here, war ma hayaa tee kaŋ ay g'a tee.¹⁸ Waati kaŋ ay na hilloo hēenandi, agay nda borey kul kaŋ goo ay bande, woo ma gar war mo na kuubi k'a bere, waatoo din war mo ma hilley hēenandi, de war ma nee: «Ir wongu Abadantaa se nda Žedewoŋ se!»

¹⁹ Žedewoŋ nda aru zangoo (100) kaŋ goo a bande too kaloo here, lakkalkey waati hinkantoo šintinoo ga, waatoo kaŋ lakkalkey barmayandi. I na hilley hēenandi, i na hoobey kaŋ goo kabey ra kayri.²⁰ Margari hinzaa na hilley hēenandi ka hoobey kayri. I na nuunemalmamey dii ngi kabe waawey ra i na hilley dii ngi kabe gumey

ra ka hēenandi. Woo banda ga, i kaati ka nee: «Ir na takuba ka wongu Abadantaa se nda Žedewoŋ se!»²¹ I ga kay ka kaloo kuubi k'a bere, boro foo kul goo nga dogoo ra. Kaloo kul tun ka zuru, ka kaati ka ngi boŋ ceeci.²² Waatoo kaŋ aru boro zangu hinzaa (300) na hilley hēenandi, Abadantaa na Majaŋ borey bere cere ga i na takuba ka cere wii kaloo kul ra. I kul zuru ka koy hala Bet-Šita, Sereda here hala Abel-Mehola hirroo ra Tabat jere.

²³I na Izirayel borey cindey kaŋ ti Neftali borey, nda Ašer borey, nda Manase borey kul marga. I na Majaŋ borey gaarandi.²⁴ Žedewoŋ na dontokawyaŋ sanba Efrayim tondi hondey kul ra ka nee: «Wa zunbu ka koy Majaŋ borey gagay ka fonda a dunbu, i ga yawdogey dii Žurdeŋ isaa ga hala Bet-Bara.» Efrayim arey kul marga, i na yawdogey dii Žurdeŋ isaa ga hala Bet-Bara.²⁵ I na Majaŋ borey boŋkoyni hinkaa Oreb nda Zeb dii. I na Oreb wii Oreb tondoo do, i na Zeb wii Zeb *alaneb mottidogoo ra. I na Majaŋ borey gaarandi koyne, i kate Oreb boŋoo nda Zeb boŋoo Žedewoŋ do Žurdeŋ isaa se banda.

Efrayim borey futu

8¹ Efrayim arey nee Žedewoŋ se: «Macin ti hayaa woo kaŋ n'n'a tee ir se? Macin se man'ir cee waatoo kaŋ ni koy Majaj borey wongu?» I hanse ka citi a ga.
² Žedewoŋ nee i se: «Macin ti goyoo kaŋ ay n'a tee kaŋ ga too war wanoo? War, Efrayim borey *alaneb hegaa kurmaroo mana baa ir, Abiyezer borey alaneb izey kosuyanoo wala? ³ War kabey ra Irkoy na Majaj borey boŋkoyney Oreb nda Zeb kaŋandi, war n'i wii. Macin ti goyoo kaŋ ay n'a tee kaŋ ga too war wanoo?» Waatoo kaŋ a na woo har, ngi futuyanoo ben Žedewoŋ ga.

Žedewoŋ koy Žurdeŋ isaa se dandi

⁴ Žedewoŋ nka too Žurdeŋ isaa do, a bisa a ga, nga nda aru zangu hinzaa (300) kaŋ goo a bande. I fara, amma i goo Majaj borey gaarandiroo ra. ⁵ Žedewoŋ nee Sukot borey se: «Ay g'a wiri war ga, war ma borey kaŋ goo ay bande noo ŋaayan, zama i nka fara. Ya mma goo ma Zeba nda Salmunna, Majaj borey kokoyey gaarandi.»
⁶ Amma Sukot boŋkoyney nee: «Zeba nda Salmunna mma bara ni kaboo ra ka ben kaŋ se ir ga ni wongu-izey noo ŋaayan?» ⁷ Žedewoŋ nee: «Waati kaŋ Abadantaa na Zeba nda Salmunna daŋ ay kaboo ra, ay ga war barzu nda saajoo karjiyaŋ nda ngorfuyaŋ.» ⁸ A hun no din ka žigi ka koy Penuwel, a na haya follokaa wiri no din borey ga. Penuwel borey n'a zaabi nda woo kaŋ nda Sukot borey n'a zaabi. ⁹ Woo ga, a nee Penuwel borey se: «Waati kaŋ ay yee kate nda baani, ay ga soorohugu kukoo woo kayri.»

¹⁰ Woo gar Zeba nda Salmunna cindi Karkor koyraa ra, ngi nda ngi wongu-ize jamaa kaŋ ti aru zenber woy cindi guu (15.000) cine, wey no kul kaŋ cindi waynahunay izey wongu-izey ra. Aru zenber zangu nda waranka (120.000) kaŋ too wongu ka wiiyandi. ¹¹ Žedewoŋ žigi ka koy nda borey kaŋ goo hukkumey cire fondaa, Noba nda Yogboha se waynahunay, a na wongu-izey kar kaŋ ga hongu haya kul si duu ngi. ¹² Zeba nda Salmunna zuru, Žedewoŋ hanga ey. A na Majaj borey kokoy hinkaa Zeba nda Salmunna dii, a na wongu-izey kul jitandi.

¹³ Žedewoŋ, Yowaš iz'aroo kaa ka hun wongoo ra nda Heres žigidogoo here. ¹⁴ Žedewoŋ na Sukot aru sooga foo dii k'a hāa, aru sooga na Sukot boŋkoyney nda boro beerey maapey hantum a se, aru boro woyye cindi iyye (77). ¹⁵ Woo banda ga, a koy Sukot borey do, Žedewoŋ nee: «Zeba nda Salmunna ne, ngi kaŋ se war n'ay wow ka nee: «Zeba nda Salmunna mma bara ni hinoo cire kaŋ se n'ga nee ir ma ni borey kaŋ fara noo ŋaayan?»» ¹⁶ Aywa, Žedewoŋ na saajoo karjiyaŋ nda ngorfuyaŋ zaa ka Sukot koyraa borey gooji. ¹⁷ A na Penuwel soorohugu kukoo kayri, a na koyraa arey wii.

¹⁸ Woo banda ga, Žedewoŋ nee Zeba nda Salmunna se: «Takaa foo ti arey takaa kaŋ war n'i wii Tabor?» I nee: «I ga hima nda ni, affoo kul ga hima nda kokoy-ize.» ¹⁹ A nee: «Ag'armey no, ay naa-izey no. Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maajnoo, nda war nk'i naŋ i ma huna, ay si war wii.» ²⁰ Woo banda ga, a nee nga iz'aru jinaa Yeter se: «Tun k'i wii!» Amma zankaa mana nga takubaa hoobu, zama a mma hunbur, a man'ti kala zanka. ²¹ Zeba nda Salmunna nee: «Tun k'ir wii ni hunday, zama aru, nga hinagoo de no a g'a tee.» Woo ra Žedewoŋ na Zeba nda Salmunna wii. Woo banda ga, a na taalamey zaa kaŋ goo ngi yoowey jindey ra.

Žedewoŋ teegoy kokorantey

²² Izirayel borey nee Žedewoŋ se: «Ir laama, ni banda ga, ni iz'aroo m'ir laama, woo banda ga, ni haamaa m'ir laama, zama n'n'ir hallasi Majaj borey kabey ra.»
²³ Žedewoŋ nee i se: «Ay si war laama, man'ti agay, man'ti ay iz'aroo, Abadantaa no ma war laama.» ²⁴ Žedewoŋ nee i se: «Ay ga haya foo ceeci war ga: war affoo kul

m'ay noo korbay foo nga *alganiimaa ra.» Woo gar borey kaŋ i hin ey goo nda wura korbayyaŋ, zama Isimayel boroyaŋ no. ²⁵I nee: «A ga kan ir se ir m'i noo ma ne.» I na darbay foo daaru, boro foo kul ga wura korbay foo kaa nga alganiimaa ra k'a warra a boŋ. ²⁶Wura korbawey kaŋ a n'i ceeci tiŋaa tee kilo waranka (20) cine kaŋ ra taalamey nda haŋakorbawey nda darbay ciray henney kaŋ Majaŋ borey kokoyey g'i daŋ sii a ra, korbawey kaŋ goo ngi yoowey jindey ra mo sii a ra. ²⁷Žedewoŋ na wuragey kar k'i tee tooru k'a daŋ nga koyraa ra kaŋ ti Ofra. Izirayel kul na izefututaray tee^g no din tooroo bande, woo tee kumsay Žedewoŋ nda nga hugoo kul se.

²⁸Majaŋ borey kayna Izirayel borey jine, i mana hin ka ngi boŋey jer koyne. Gandaay yay jiiri woytaaci (40) Žedewoŋ waatoo ra.

Žedewoŋ buuroo

²⁹Yowaš iz'aroo Žedewoŋ kaŋ se i ga nee Yerub-Bal yee nga do ka goro.

³⁰Žedewoŋ duu iz'aru woyye (70) kaŋ hun a ga, zama a cindi nda woy booboyaŋ.

³¹Nga *wahayoo kaŋ goo Šekem, nga mo duu a se iz'aru foo kaŋ a na maŋoo daŋ Abimelek. ³²Žedewoŋ, Yowaš iz'aroo buu žeenay henna banda ga, i n'a sutura nga baabaa Yowaš *saaraa ra Ofra, Abiyezer borey koyraa ra.

³³Žedewoŋ buuroo banda ga, Izirayel borey yee ka šintin ka izefututaray tee^h *Bal toorey bande. I na Bal-Berit tee ngi koyoo. ³⁴Izirayel mana yee ka hongu Abadantaa, ngi Koyoo kaŋ n'i kaa iberey kul kabey ra kaŋ g'i kuubi k'i bere. ³⁵I mana haya henna tee Yerub-Bal kaŋ ti Žedewoŋ hugoo borey se, haya henna kul kaŋ a n'a tee Izirayel se banda ga.

^g8.27 Zamnaa 2.17.

^h8.33 Zamnaa 2.17.

Abimelek tee kokoy Šekem

9¹ Abimelek, Yerub-Bal iz'aroo koy Šekem ka šelan nga naa armye se nda nga naa alaayan beeroo kul se. A nee: ² «Ay g'a wiri war ga, war ma šelan Šekem borey kul se ka nee: «Boro woyye (70) Yerub-Bal iz'arey kul ra ma tee war se boŋkoyni wala aru folloku ma tee war se boŋkoyni?» I hongandi kaŋ ay man'ti kala ngi hamoo.»³ Nga naa armye na woo kul har Šekem borey jine. Biney yadda Abimelek se, zama i nee: «Ir armaa no.»⁴ I n'a noo nzorfu kaaray tamma boŋ woyye (70) Bal-Berit hugoo ra. Nooroo woo nda Abimelek na aru fuyyanteyanŋ nda yaara-yaarakawyanŋ bana, i hanga a bande.

⁵ A koy baaboo hugoo ra Ofra, a na nga armye wii, Yerub-Bal izey, aru woyye (70) tondi folloku ga. Boro kul mana cindi kala Yotam, Yerub-Bal izey kul ikaccaa, zama a nka tugu. ⁶ Šekem borey kul nda Bet-Milo borey kul marga ka koy Abimelek tee kokoy tuuriŋaa beeroo jere kaŋ goo tondoo kaŋ ga kay do Šekem.

Žentoo kaŋ Yotam n'a deede

⁷ Yotam duu alhabaroo. A koy kay Garizim tondi hondoo boŋ, a na jinde jer ka kaati ka nee: «Wa haŋajer ya ne Šekem borey, woo ra Irkoy ga maa war se.

⁸ Ay ženti ka fur war se,

han foo woo ti tuuri fooyanŋ kaŋ šerre ka koy kokoy yon a ma ngi laama.

I nee *zaytuŋaa se:

«Ir laama.»

⁹ Amma zaytuŋaa nee i se:

«Y'ay jiyoo naŋ

kaŋ ti hayaa kaŋ koyey nda adamizey ga bag'a ay ra,

ka koy ay boŋ warra tuuri tanayanŋ boŋ wala?»

¹⁰ Aywa, tuurey koy nee jeejayŋaa se:

«Ni, kaa k'ir laama.»

¹¹ Amma jeejayŋaŋoo nee i se:

«Ya fay nda ay kaanoo nda ay ize hennaa

ka koy ay boŋ warra tuuri tanayanŋ boŋ wala?»

¹² Woo banda ga, tuurey nee *alanebŋaa se:

«Ni, kaa k'ir laama.»

¹³ Amma alanebŋaŋoo nee i se:

«Ya fay nda agay alaneb hari kaŋ ga koyey nda adamizey paalandi,

ka koy ay boŋ warra tuuri tanayanŋ boŋ wala?»

¹⁴ Woo banda ga, tuurey kul nee karjinaa se:

«Ni, kaa k'ir laama.»

¹⁵ Karjinaŋoo nee tuurey se:

«Nda cimi no kaŋ war ga baa war m'ay yon ya tee war kokoyoo,

wa kaa ka goro ay biyoo ra,

nda man'ti woo,

yala nuune ma hun ay ra kaŋ ga koy tuurey ŋaa

hala ba Libaŋ tuuriŋaŋey kaŋ se i ga nee *sedere a g'i ŋaa.»

¹⁶ Yotam koy a ga ka nee: «Sohō, cimi nda laadirtaray da nda war goy ka Abimelek tee kokoy? War goy nda borohennataray Yerub-Bal nda nga hugoo here wala? War n'a bana ka sawa nda nga teegoyey wala? ¹⁷ Zama ay baabaa wongu war se, a na nga hundoo fur war se, a na war kaa Majaŋ borey kabey ra. ¹⁸ Amma war, hō war tun ay baabaa hugoo se, war na nga iz'arey wii, boro woyye (70) tondi folloku ga, de war na Abimelek nga koŋŋaa iz'aroo tee kokoy Šekem borey boŋ, zama war armaa no. ¹⁹ Nda cimi nda laadirtaray nda war goy Yerub-Bal nda nga hugoo here

hō, yala war ma jaali nda Abimelek, nga mo ma jaali nda war. ²⁰Nda man'ti woo, yala nuune ma fatta Abimelek ra ka Šekem borey nda Bet-Milo borey ŋaa, de yala nuune ma fatta Šekem borey nda Bet-Milo borey ra ka Abimelek ŋaa!»

²¹ Woo banda ga, Yotam zuru ka koy tugu Ber, a goro no din ka mooru nga armaa Abimelek.

Šekem borey ture Abimelek ga

²² Abimelek na Izirayel laama jiiri hinza. ²³ Woo banda ga, Irkoy na binelaalay dan Abimelek nda Šekem borey game. Šekem borey mana laadir Abimelek se, ²⁴ takaa kaŋ nda goy futaa kaŋ teendi Yerub-Bal iz'aru woyyaa (70) se nda ngi kuroo alhakoo kaŋ Abimelek ngi armaa ga kaŋ n'i wii nda Šekem borey ga kaŋ n'a gaa a ma nga armye wii. ²⁵ Woo gar Šekem borey na zanbaguusu tee tondi hondey boŋ beene, boroyaŋ kaŋ ga boro kul kaŋ ga bisa ngi fonda ra kom. Abimelek duu alhabaroo.

²⁶ Waati follokaa ra Gal, Ebed iz'aroo kaa, nga nda nga armye, i bisa nda Šekem. Šekem borey naanay a. ²⁷ I koy hawsaa ra ka ngi *alaneb faarey hegay, ka alaneb-izey motti ka daame. I koy ngi tooroo hugoo do, i ŋaa i haŋ, i na Abimelek danga. ²⁸ Gal, Ebed iz'aroo nee: «May ti Abimelek, may ti Šekem, hala ir m'ir boŋ dan Abimelek cire? Man'ti Yerub-Bal izoo no wala? Man'ti Zebul ti boŋkoyni kaŋ goo a cire wala? Wa war boŋ yeeti ganda Hamor borey se kaŋ ti Šekem borey baabaa, macin se ir no m'ir boŋ dan Abimelek cire. ²⁹ Jalla, nda a gar i nk'ay noo Šekem borey, kala ya Abimelek gaaray k'a kaa dogoo ra.» A nee Abimelek ga: «Ni, Abimelek, he! Tonton ni soojey ga, de ma fatta kate ka wongu.»

³⁰ Zebul kaŋ ti koyraa goforneroo maa hayaa kaŋ Gal, Ebed iz'aroo g'a har, a dukur. ³¹ A na boroyaŋ sanba tuguyan ra Abimelek do ka nee a se: «Gal, Ebed iz'aroo nda nga armye kaa Šekem, nga ne, i goo ma koyraa turandi ni ga. ³² Adiši sohō, tun cijin here, ni nda jamaa kaŋ goo ni bande ma koy zanbaguusu tee i se hawsaa ra. ³³ Subbaahoo ra, waynaa fattayanoo ga, ma biya ka tun, de ma kaŋ koyraa ga. Nga ne, waati kaŋ Gal nda jamaa kaŋ goo a bande fatta ka ni kubay, ma haya tee i se kaŋ ni baa.»

³⁴ Hanoo din Abimelek nda jamaa kul kaŋ goo a bande tun cijinoo ra ka koy zanbaguusu tee Šekem jere, i tee margari taaci k'i batu. ³⁵ Gal, Ebed iz'aroo fatta ka koy kay koyraa mijoo ga. Abimelek nda jamaa kaŋ goo a bande buttu ka fatta ngi tugudogoo ra. ³⁶ Gal dii jamaa, a nee Zebul se: «Nga ne, jama foo goo ma zunbu ka hun tondi hondoo boŋ.» Zebul nee a se: «Man'ti woo no, hondoo biyoo no ma tee ma ne sanda boroyaŋ.» ³⁷ Gal yee ka nee: «Guna ka boori, jama no ma zunbu hondoo boŋ kaŋ goo ganda gamoo ra, affoo mo goo ma kaa ka hun gunandikey tuurinaa beeroo here.» ³⁸ Zebul nee a se: «Adiši man ni šenni henney, ni kaŋ ga nee: «May ti Abimelek, hala ir ma huru a cire? Man'ti jamaa ti woo kaŋ n'ga donda? Sohō fatta, koy i wongu.» ³⁹ Gal fatta Šekem borey jine ka Abimelek wongu. ⁴⁰ Abimelek n'a gaaray, a zuru a se. Boro boobo kaŋ ka buu za hawsaa ra hala koyraa mijoo ga. ⁴¹ Abimelek goro Aruma. Zebul na Gal nda nga armye gaaray, i mana hin ka goro Šekem.

⁴² Subaa ra, jamaa fatta ka koy hawsaa ra. Abimelek duu alhabaroo. ⁴³ A na jamaa zaa, a n'i zamna margari hinza, a n'i lanba ka zanbaguusu tee saajoo ra. Nga ne, waatoo kaŋ a ga dii jamaa ga fatta koyraa ra, a gum i boŋ k'i wongu. ⁴⁴ Abimelek nda nga margarey kaŋ goo a bande tun ka koy kay koyraa mijoo ga. Margari hinkaa kaŋ borey kul kaŋ goo hawsaa ra boŋ k'i kar. ⁴⁵ Abimelek na zaaroo kul tee a ga koyraa wongu. A na koyraa dii, a na borey wii kaŋ goo a ra. Woo banda ga, a na koyraa kayri, a na ciiri say-say a ra.

⁴⁶ Aywa, waatoo kaŋ Migdal-Šekem borey kul maa alhabaroo, i koy tooroo kaŋ se i ga nee Berit hugoo folgoo ra. ⁴⁷ Abimelek duu alhabar kaŋ Migdal-Šekem borey kul

marga. ⁴⁸Woo banda ga, Abimelek žigi Salmoŋ tondi hondoo ga, nga nda jamaa kaŋ goo a bande. Abimelek na daaši zaa, a na tuuri kabe foo dunbu, a n'a jeeje nga jesoo ga. A nee jamaa se kaŋ goo nga bande: «War dii hayaa kaŋ ay n'a tee, w'ay takaa tee, wa cahā.» ⁴⁹Jamaa boro foo kul na tuuri kabe foo dunbu ka hanga Abimelek. I na tuuri kabey daŋ tooroo hugoo folgoo ra, i na nuune daŋ i ra, i na folgoo nda hayaa kaŋ goo a ra kul ton. Takaa woo nda Migdal-Šekem borey buu, ngi hinnaa arey nda woyey man'ti kala boro zenber foo (1.000) cine.

Abimelek buuyanoo

⁵⁰Abimelek koy Tebes. A na Tebes wanga k'a daŋ game, a n'a dii. ⁵¹Soorohugu kuku gaabante foo goo koyraa gamoo ra, bora kul zuru ka koy tugu a ra, arey nda woyey, nda koyraa borey. I n'a daabu ngi ga, i žigi soorohugu kukoo sooraa batumaa ra. ⁵²Abimelek man soorohugu kukoo miŋoo ka wongu, a nee nga mma nuune daŋ a ra. ⁵³Woy foo kaŋ goo sooraa boŋ na Abimelek warra nda fufutondi boŋoo ra, a na boŋoo kayri. ⁵⁴Dogoo din da Abimelek ciya aru soogaa se kaŋ nga wongu jinawey zaa ka nee a se: «Ni takubaa hoobu m'ay wii, i masi koy nee: «Woy k'a wii.» Aru soogaa n'a hay, a buu. ⁵⁵Waatoos kaŋ Izirayel borey dii kaŋ Abimelek buu, boro foo kul koy nga hugoo do.

⁵⁶Takaa woo nda Irkoy na teegoy futaa kaŋandi Abimelek boŋ kaŋ a n'a tee nga baabaa se, zama a na nga arma woyyaa (70) wii. ⁵⁷Teegoy futaa kul kaŋ Šekem borey n'a tee, Irkoy n'a kaŋandi i boŋ. Dangaa kaŋ Yotam, Yerub-Bal iz'aroo n'a har i ga duu ey.

Alkaali tanayaŋ kaŋ ti Tola nda Yahir

10¹ Abimelek buuyanoo banda ga, Tola kaa ka Izirayel borey kaa iberey kabey ra. Tola ti Puwa iz'aroo, Puwa man'ti kala Dodo, Isakar alkabiilaa boro iz'aroo. A si goro kala Šamir koyraa ra, Efrayim tondi hondey ra. ² A tee alkaali Izirayel ra jiiri waranka cindi hinza (23), nga banda ga, a buu, i n'a sutura Šamir.

³ Tola banda ga, Yahir kaa, Galad boro no, a tee alkaali Izirayel ra jiiri waranka cindi hinka (22). ⁴ Iz'aru waranza (30) bara a se kanjaŋ ga kaaru farka waranza (30) boŋ, koyra waranza (30) goo ngi mayray ra. Hala hō i mma nee koyrawey wey se Yahir koyra buuna-buunawey, i sii kala Galad gandaa ra. ⁵ Woo banda ga, Yahir buu, i n'a sutura Kamonj.

Amoŋ borey na Izirayel tangam

⁶ Izirayel borey yee ka goy futu tee Abadantaa jine. I na toorey kaŋ se i ga nee *Bal nda *Astarte gana kanjaŋ ti Siiri gandaa koyey, nda Sidonj koyey, nda Mowab koyey, nda Amoŋ borey koyey, nda Filisti borey koyey. I na Abadantaa naŋ, i mana yee k'a gana. ⁷ Abadantaa futu Izirayel ga, a n'i daŋ Filisti borey nda Amoŋ borey kabey ra. ⁸ I na Izirayel borey kankam k'i šiita jiiroo din, takaa din da hala jiiri woy cindi yaaha (18), maanaa Izirayel borey kul kaŋ goo Žurdeŋ isaa se banda, Amor borey gandaa ra kaŋ goo Galad. ⁹ Amoŋ borey na ba Žurdeŋ isaa deŋ ka koy Žuda, nda Benžameŋ, nda Efrayim hugoo wongu. Izirayel borey hanse ka fara. ¹⁰ Izirayel borey kaati ka Abadantaa cee ka nee: «Ir na zunubu tee ma ne, zama ir na ni kaŋ ti ir Koyoo naŋ, ir na toorey kaŋ ti Balyaŋ gana.» ¹¹ Abadantaa nee Izirayel borey se: «Waatoŋ kaŋ Misira borey, nda Amor borey, nda Amoŋ borey, nda Filisti borey, ¹² nda Sidonj borey, nda Amalek borey, nda Mawoŋ borey ga war gurzugay, war n'ay cee. Ya na war hallasi kabey ra wala? ¹³ Amma war, war n'ay naŋ ka koy koy tanayaŋ gana. Woo se ay si yee ka war kaa kabe ra. ¹⁴ Wa koy, war ma koyey cee kaŋ war n'i suuba! I ma war hallasi war gurzugaa waati.» ¹⁵ Izirayel borey nee Abadantaa se: «Ir na zunubu tee, haya tee ir se kaŋ kan ma ne. Amma ir hallasi hō!» ¹⁶ Woo banda ga, i na koy waaney kaa ngi game ka Abadantaa gana kaŋ mana yee ka yadda Izirayel zaraboo ga.

¹⁷ Aywa, Amoŋ borey marga ka ngi kaloo gorandi Galad wongoo se. Izirayel borey mo marga ka ngi kaloo gorandi wongoo se Miŋpa. ¹⁸ Izirayel borey kaŋ goo Galad gandaa ra, ngi nda ngi boŋkoyney nee cere se: «May ti aroo kaŋ ga huru ir jine ka Amoŋ borey wongu? Boro kul kaŋ hin ka woo tee ga tee Galad borey kul boŋkoynoo.»

Žefte tee Izirayel boŋkoynoo

11 ¹Wongaari beeri goo Galad gandaa ra, maapoo ti Žefte. Baaboo maapoo ti Galad. Galad mana duu Žefte kala woykuuru ga. ²Galad wandoo hunday na iz'aruyay hay a se. Waatoo kaŋ woyoo woo izey beeri i na Žefte gaaray, i nee a se: «N'si duu tubu ir baabaa hugoo ra, zama woy tana ize ti ni.» ³Kaŋ woo tee, Žefte zuru ka hun nga armye ra ka koy goro Tob gandaa ra. Aru fuyyanteyay marga Žefte jere. I ga fatta a bande ka windi.

⁴Waati banda ga, Amoj borey tun ka Izirayel wongu. ⁵Kaŋ Amoj borey goo ma Izirayel wongu, Galad boro beerey koy Žefte ceeci Tob gandaa ra. ⁶I nee Žefte se: «Kaa, n'ga tee ir jineboraa, de ir ga Amoj borey wongu.» ⁷Žefte nee Galad boro beerey se: «Man'ti war no ka wanji ay ga, k'ay gaaray ay baabaa hugoo ra? Macin se war ga kaa ay do hō kaŋ war goo gurzugay ra?» ⁸Galad boro beerey nee Žefte se: «Hayaa kaŋ se ir yee kate ni do sohō da man'ti kala ma koy ir bande, ma Amoj borey wongu, ma tee ir boŋkoynoo. Ma tee Galad borey kul se boŋkoyni.» ⁹Žefte nee Galad boro beerey se: «Nda war n'ay ka koy hala ya Amoj borey wongu, de Abadantaa n'i daŋ ay kaboo ra, boŋkoynitaraa ga huru ay mayraa ra wala?» ¹⁰Galad boro beerey nee Žefte se: «Ir yadda, woo kaŋ n'n'a har, nda ir man'a tee, Abadantaa ga tee seede.»

¹¹Woo ga, Žefte koy Galad boro beerey bande. Jamaa n'a daŋ jine a ma tee boŋkoyni nda jineboro. Allaahidoo kul kaŋ i n'a zaa Žefte se, Žefte kaa k'a kul har Abadantaa jine Mispa.

Šenney kaŋ Žefte n'i har Amoj borey se

¹²Žefte na dontokawyaŋ sanba Amoj borey kokoyoo do ka nee a se: «Macin bara ir game kaŋ se n'ga kaa ay ga k'ay gandaa wongu?» ¹³Amoj borey kokoyoo nee Žefte dontokey se: «Izirayel no, waatoo kaŋ a žigi ka fatta Misira, a n'ay gandaa dii za Arnoŋ isaa hala Yabok isaa ga ka koy hala Žurdeŋ isaa do. Sohō ma labey wey yeeti ir se nda ni boŋ.»

¹⁴Žefte yee ka dontokawyaŋ sanba Amoj borey kokoyoo do ¹⁵ka nee a se: «Žefte nee: Izirayel mana Mowab gandaa dii, a mana Amoj borey gandaa dii.» ¹⁶Waatoo kaŋ Izirayel borey žigi ka fatta Misira, i nka dira saajoo ra hala Kakaarey teekoo do ka too Kadeš. ¹⁷No din ra Izirayel na dontokawyaŋ sanba Edom kokoyoo do ka nee a se: «Ay g'a wiri ni ga, naŋ ya bisa nda ni gandaa.» ¹⁸Amma Edom kokoyoo mana haŋajer i se. A na dontokawyaŋ sanba Mowab kokoyoo mo se, nga mo wanji. Woo ra Izirayel kul cindi Kadeš. ¹⁸Woo banda ga, Izirayel borey dira saajoo ra, i na Edom nda Mowab kuubi, i bisa Mowab se waynahunay. I goro Arnoŋ se banda bila nda i ma huru Mowab laboo ra, zama Arnoŋ man'ti kala Mowab hirroo. ¹⁹Izirayel na dontokawyaŋ sanba Sihon do kaŋ ti Amor borey nda Hešboŋ kokoyoo, Izirayel nee a se: «Ay g'a wiri ni ga, naŋ ir ma bisa nda ni gandaa ka koy too ir nongoo ra.» ²⁰Amma Sihon mana naanay Izirayel k'a naŋ a ma bisa nda nga laamaa. Sihon na nga wongu-izey kul marga, a na nga kaloo gorandi Yahas ka Izirayel wongu. ²¹Abadantaa, Izirayel Koyoo na Sihon nda nga wongu-izey kul daŋ Izirayel kaboo ra. Izirayel na Amor borey gandaa kul mayray kaŋ ra Amor borey ga goro. ²²I na Amor borey laboo kul mayray, za Arnoŋ isaa hala Yabok isaa ka koy za saajoo ra hala Žurdeŋ isaa do. ²³Aywa, Abadantaa, Izirayel Koyoo na Amor borey gaaray nga jamaa Izirayel jine, ni no m'ir gaaray laboo ra? ²⁴Ni koyoo kaŋ ti Kemoš, gandaa kaŋ a n'a noo ma ne ga tee ni wane wala? Takaa din da ir mo, haya kul kaŋ Abadantaa n'a noo ir se wongu ra, hayaa ga tee ir wane. ²⁵Ni nka bisa Sipor iz'aroo Balak kaŋ

¹¹11.17 Kabuyaney 20.14–21.

¹¹11.19 Kabuyaney 21.21–24; Alhukumoo 2.26–36.

ti Mowab kokoyoo? A na yenje ceeci Izirayel ga wala? A n'a wongu wala? ²⁶ Jiiri zangu hinza (300) ne kaɗ Izirayel ga goro Hešboɗ nda nongey kaɗ goo nga laamaa ra, Aroyer ra nda nongey kaɗ goo nga laamaa ra, nda koyrawey kul kaɗ goo Arnoɗ isaa miɗey bande. Macin se war mana laboo woo taa alwaatoo woo kul? ²⁷ Man'ti agay ka zunubu tee ma ne, ni ka goy laala goy ay ga, ni kaɗ baa m'ay wongu. Yala Abadantaa kaɗ ti ciitkaa, ma ciiti hõ Izirayel borey nda Amoɗ borey game.»

²⁸ Amma Amoɗ borey kokoyoo mana haɗajer Žefte šenney se kaɗ a donto k'i har a se.

Žefte na meefur zaa

²⁹ Abadantaa *Hundoo zunbu Žefte ga, a na Galad gandaa nda Manase gandaa dunbu ka bisa. Woo banda ga, a bisa ka koy Mispa kaɗ goo Galad, a hun Mispa kaɗ goo Galad ka bisa Amoɗ borey do. ³⁰ Žefte na meefur zaa Abadantaa se, a nee: «Abadantaa, nda n'na Amoɗ borey daɗ ay kaboo ra nda cimi, ³¹ boro kul kaɗ fatta nda ay hugoo miɗoo k'ay kubay waati kaɗ ay yee kate nda baani ka hun wongoo kaɗ ay g'a tee Amoɗ borey bande, bora a tee Abadantaa wane, ay g'a kaa *sargari kukurante.» ³² Žefte bisa Amoɗ borey do k'i wongu, Abadantaa n'i daɗ kaboo ra. ³³ Žefte hin ey hinay beeri, a n'i kar za Aroyer hala boro ma too Minit, koyra waranka (20), hala Abel-Keramim. Amoɗ borey na ngi boɗ yeeti ganda Izirayel borey se.

³⁴ Waatoo kaɗ Žefte ga yee kate nga do Mispa, nga ne, nga ize woyoo n'a kubay nda dunduɗ nda gaani. Nga ize bajja follokaa no, nga banda ga, a sii nda iz'aru, a sii nda ize woy tana foo. ³⁵ Za a dii a, nga no, a na nga banka arawey kottu ka nee: «He! Kaari, ay ize woyoo, ni no ma kate ay ga bone. Agay ka hanse ka šelaɗ Abadantaa se, ay si hin ka yee ay šennoo se banda.» ³⁶ Ize woyoo nee a se: «Baaba, ni nka hanse ka šelaɗ Abadantaa se, hayaa tee ya ne ka sawa nda woo kaɗ hun ni miɗoo ra sohõ kaɗ Abadantaa na ni dukuroo kaa ni iberey ra kaɗ ti Amoɗ borey.» ³⁷ A yee ka nee baaboo se: «Ma woo tee ya ne kaɗ ay g'a wiri ni ga, ay noo handu hinka šarti, ay ga koy tondi hondey ra ka yaara-yaara ka hēe, agay nda ay cerey, zama ay ga buu ay hondiyawtaraa ra bila ya hiiji.» ³⁸ A nee a se: «Koy.» A n'a naɗ a ma koy handu hinka. A koy tondi hondey boɗ, nga nda nga cerey ka hondiyawtaraa hēe. ³⁹ Handu hinka banda ga, a yee kate baaboo do, a n'a ka meefuroo kaa kaɗ n'a zaa. A mana bay ka marga nda aru. Za woo ga, a tee alaada Izirayel ra kaɗ ti ⁴⁰ jiiri ka kaa jiiri Izirayel hondiyawey ga fatta jirbi taaci ka koy hongu Žefte Galad bora a ize woyoo.

Efrayim borey nda Žefte wongoo

12¹ Efrayim arey marga ka bisa ka koy Safon^k ka nee Žefte se: «Macin se ni bisa ka koy Amon borey wongu bila nda ma ciya ir se ir ma koy ni bande? Ir ga nuune daŋ ni hugoo ra ka ni nda ni hugoo ton.»² Žefte nee: «Agay nda ay jamaa, waafakay jaŋay beeri huru ir nda Amon borey game. Waatoo kaŋ ay na war cee war man'ay kaa kabey ra.»³ Kaŋ ay dii war si kaa k'ay faaba, ay farrati, ay bisa ka koy Amon borey do, de Abadantaa n'i daŋ ay kaboo ra. Adiŋi macin se war ga kaa k'ay wongu hō?»⁴ Žefte na Galad arey kul marga ka koy Efrayim wongu. Galad arey na Efrayim kar, ka gar Efrayim borey nka nee: «War Galad borey, war man'ti kala meecindiyaŋ kaŋ zuru ka hun Efrayim ka koy Manase.»⁵ Galad na Žurdeŋ isaa yawdogey dii Efrayim heroo ra. Waati kul kaŋ Efrayim boro foo kaŋ cindi ga baa nga ma bisa, Galad arey g'a hāa ka nee: «Efrayim boro ti ni wala?», nda a tuuru ka nee: «Kalaa»,⁶ i ga nee a se: «Nee: «Šibolet.» Nda a nee: «Šibolet»¹, zama Efrayim borey si hin k'a har nda fonda, i g'a dii ka jindoo kaa no din Žurdeŋ isaa yawdogey ra. Waatoo woo ra Efrayim aru zenber woytaaci cindi hinka (42.000) jaŋ ngi hundey.⁷ Žefte kaŋ ti Galad boro tee alkaali Izirayel ra jiiri iddu, woo banda ga, Žefte buu, de i n'a sutura Galad koyrawey affoo ra.

Alkaaley kaŋ na Izirayel laama Žefte dumaa ga

⁸ Žefte buuyanoo banda ga, Ibsaŋ kaŋ ti Betelehem boro tee alkaali Izirayel ra.⁹ A duu iz'aru waranza (30) nda ize woy waranza (30) kaŋ a n'i hijjandi taray boroyaŋ se. Nga iz'arey, a kate i se woy-ize waranza (30) kaŋ a n'i ka hun taray. A tee alkaali Izirayel ra jiiri iyye.¹⁰ Woo banda ga, Ibsaŋ buu, i n'a sutura Betelehem.

¹¹ Ibsaŋ banda ga, Eloŋ kaŋ ti Zabulon boro tee alkaali Izirayel ra jiiri woy (10).¹² Woo banda ga, Eloŋ, Zabulon boraa buu, i n'a sutura Ayaloŋ ra, Zabulon gandaa ra.

¹³ Eloŋ banda ga, Hilel iz'aroo Abdoŋ kaŋ ti Piratoŋ boro tee alkaali Izirayel ra.¹⁴ A duu iz'aru woytaaci (40) nda haama waranza (30) kaŋ ga kaaru farka woyye (70) boŋ. A tee alkaali Izirayel ra jiiri yaaha.¹⁵ Nga banda ga, Hilel, Piratoŋ boraa buu, i n'a sutura Piratoŋ, Efrayim gandaa ra, Amalek borey tondi hondoo ra.

^k12.1 Safon, Ebere šenni ra, almaganaa faa ti hawsa here.

¹12.6 Šibolet wala Sibolet maanaa ti jeeni.

Samsoj hayandiroo

13¹ Izirayel borey yee koyne ka goy futu tee Abadantaa jine. Abadantaa n'i dan Filisti borey kabey ra jiiri woymaaci (40).

² Sora koyraa ra aru foo goo no, Dan borey alaayan beeroo boro no, maapoo ti Manowa, wandoo man'ti kala woy gun, a sii nda ize. ³ Han foo Abadantaa almalaykaa bangay woyoo woo se ka nee a se: «Nga ne, ni kanj ti woy gun, mana duu ize, n'ga kaa ka tee alhaamidu, n'ga iz'aru dan adujna ra. ⁴ Sohō ay g'a wiri ni ga, ma hanse ka hawgay, masi *alaneb hari moora hanj, masi harifutu dumi kul hanj, masi haya harramante kul ŋaa. ⁵ Zama nga ne, n'ga tee alhaamidu, de n'ga iz'aru dan adujna ra. Šiini si zuru boŋoo ra, zama zankaaroo woo ga tee boro kanj yeetandi jere ga Irkoy se za ŋaŋoo gundoo ra. Nga no ma šintin ka Izirayel hallasi Filisti borey kabey ra.» ⁶ Woyoo koy nee nga kurŋoo se: «Irkoy aru foo kaa k'ay gar, a ga hima nda Irkoy almalaykaa, a ga hanse ka hunburandi. Ay man'a hāa man ra a hun, a mana nga maapoo har ya ne. ⁷ Amma a nee ya ne: «N'ga kaa ka tee alhaamidu, n'ga iz'aru dan adujna ra. Sohō masi alaneb hari moora hanj, masi harifutu dumi kul hanj, masi haya harramante kul ŋaa, zama zankaaroo woo ga tee boro kanj yeetandi jere ga Irkoy se za ŋaŋoo gundoo ra hala nga buuyanoo zaaroo ga.»

⁸ Kanj Manowa maa woo, a na Abadantaa suurandi ka nee: «Abadantaa, ay ga ni ŋaaray, Irkoy bora kanj n'n'a sanba ma yee kate ir do k'ir cawandi woo kanj ir ga hima k'a tee zankaaroo se kanj ga hayandi.» ⁹ Abadantaa na hanjajer Manowa se, Irkoy almalaykaa yee kate woyoo do. A goo ma goro hawsaa ra. Nga kurŋoo Manowa sii a bande. ¹⁰ Woyoo cahā ka zuru ka koy nga kurŋoo do ka deede ka nee: «Kaa ka guna, aroo kanj bay ka kaa ay do yee ka bangay ya ne.» ¹¹ Dogoo din da, Manowa tun ka hanga wandoo, a na aroo gar, a nee a se: «Ni no ka šelanj woyoo woo se?» A nee: «Agay no.» ¹² Manowa nee: «Nda šennoo kanj n'n'a har tee cimi, macin ti zankaaroo dira takaa hantumoo kanj kayandi, macin ti hayaa kanj a ga hima k'a tee?» ¹³ Abadantaa almalaykaa nee Manowa se: «Hayey kul kanj ay n'i har woyoo se, a ma nga boŋ dii i ga. ¹⁴ A si alanebnaa haya kul ŋaa, a si alaneb hari moora hanj, a si harifutu dumi kul hanj, a si haya harramante kul ŋaa, hayey kul kanj ay n'i har a se a m'i dii.» ¹⁵ Manowa nee Abadantaa almalaykaa se: «Suuri, m'ir batu hala ir ga hancin-ize foo soolu k'a hina ma ne.» ¹⁶ Abadantaa almalaykaa nee Manowa se: «Ba nda n'n'ay gaabi ya cindi, ay si ni ŋahahayaa ŋaa, amma nda n'ga baa ma *sargari kukurante tee, a kaa Abadantaa se.» Manowa si bay kanj Abadantaa almalaykaa no. ¹⁷ Manowa nee Abadantaa almalaykaa se: «Macin ti ni maapoo, hala ir ma albarka tee ma ne nda ni šenney tee cimi?» ¹⁸ Abadantaa almalaykaa nee Manowa se: «Macin se n'g'ay hāa nda ay maapoo, ay maapoo ti kayfi.» ¹⁹ Manowa na hancinoo nda *taasu sargaroo zaa, a n'a sarga tondoo boŋ Abadantaa se kanj ga kayfi tee. Kanj Manowa nda nga wandoo goo ma honnay, ²⁰ sargari tonadogoo nuunaa goo ma žigi beena here, Abadantaa almalaykaa žigi sargari tonadogoo nuunaa ra. Manowa nda nga wandoo dii woo, i na ŋgi ndumey sinji laboo ra. ²¹ Abadantaa almalaykaa mana yee ka bangay Manowa nda nga wandoo se. Waatoo din Manowa bay kanj Abadantaa almalaykaa no. ²² Manowa nee nga wandoo se: «Šikka sii ir ga buu, zama ir dii Irkoy.» ²³ Wandoo nee a se: «Nda Abadantaa mma baa nga m'ir wii, a si sargari kukurantaa nda taasu sargaroo taa, a s'ir cebe woo kul, de mo a si nanj ir ma maa wey kanj ir maar'ey.»

²⁴ Aywa, woyoo na iz'aru dan adujna ra, a na maapoo dan Samsoj. Zankaa ga beeri, Abadantaa na albarka dan a ra. ²⁵ Abadantaa *Hundoo šintin ka goy Samsoj ra waatoo kanj a goo Dan jamaa kaloo, Sora koyraa nda Eštawol koyraa game.

Samsøj hijjaa

14 ¹Han foo Samsøj doo ka koy Timna koyraa ra. Timna din ra, a dii woy foo Filisti borey ize woyey ra. ²Waatoo kañ a willi hugey do, a nee baaboo nda ñaño se: «Ay dii woy foo Timna, Filisti borey ize woyey ra, sohö, w'a wiri ya ne hijjay.» ³Baaboo nda ñaño nee a se: «Woy nka sii ni baaba-izey ize woyey ra nda ay jamaa kul ra, kañ se n'ga koy woy zaa Filisti borey ra, jofolowey wey?» Samsøj nee nga baabaa se: «A wiri ya ne, zama nga no ma tee ya ne.» ⁴Baaboo nda ñaño sii bay kañ hayaa kañ Samsøj n'a wiri, haya no kañ hun Abadantaa do, zama yenje no Abadantaa ga ceeci Filisti borey ga. Alwaatoo din, Filisti borey goo Izirayel boñ. ⁵Samsøj, nda nga baabaa, nda nga ñaa doo ka koy Timna, waatoo kañ i too Timna *alaneb faarey do, ganjihayla-ize booro ka Samsøj kubay. ⁶Abadantaa *Hundoo zunbu Samsøj ga, haya kul sii kaboo ra, a na ganjihaylaa dunbu-dunbu sanda takaa kañ nda boro ga hancin-ize dunbu-dunbu. A mana hayaa har nga baabaa nda nga ñaa se kañ nga n'a tee. ⁷Samsøj doo Timna, a šelaj woyoo se. Woyoo kan a se. ⁸Waati banda ga, a yee kate Timna ka woyoo wiri hijjay, a kuubi ka koy dii ganjihaylaa jifaa. A gar ayu zuku nda yuu goo ganjihaylaa bukaa ra. ⁹A zaa a ra k'a dañ kaboo gundoo ra k'a ñaa waatoo kañ a goo fondaa ra. Waatoo kañ a too baaboo nda ñaño do fondaa ra, a n'i noo a ra, i n'a ñaa. Amma a man'i bayrandi kañ nga mana yuuwoo woo zaa kala ganjihayla bukaa ga.

Samsøj na albataa foo fur Filisti borey ga

¹⁰Baaboo doo ka koy woyoo do. No din ra Samsøj na hoyandi tee, zama takaa din no aru soogey g'a tee. ¹¹Za Filisti borey dii Samsøj, nga no i na sooga waranza (30) suuba kañ ma goro a jere. ¹²Samsøj nee i se: «Wa ñañ ya albataa foo fur war se. Nda war n'a feeri ya ne hoyandoo jirbi iyyaa ra, nda war duu a, ay ga war noo darbay kaccu waranza (30) nda jingar darbay waranza (30). ¹³Amma nda war mana hin k'a feeri, war no m'ay noo darbay kaccu waranza (30) nda jingar darbay waranza (30).» I nee a se: «Ni albataa har, ir ga maa.» ¹⁴A nee i se:

«Ñaakaa ra haya fatta kañ ga ñandi,
gaabikoynoo ra haya kaana fatta.»

Jirbi hinza i mana hin ka albataa feeri. ¹⁵Jirbi iyyantoo hane, i nee Samsøj wandoo se: «Ni kurño fafagay hala a ma albataa feeri ir se, nda man'ti woo, ir ga ni ton nuune ra hala ma tee boosu, ni nda ni baabaa hugoo borey. War mma baa war m'ir kabey koonandi, woo se war n'ir hoyandi?» ¹⁶Samsøj wandoo koy Samsøj do a ga hêe, a nee a se: «Ni mma konna agay, n'si baa agay. N'na albataa fur ay jamaa borey ga, man'a feeri ya ne.» A nee: «Guna, ya n'a feeri ay baabaa se, ya n'a feeri ay ñaa se, ay ga hima k'a feeri ma ne wala?» ¹⁷A hanga a bande nda nga hêenoo jirbi iyyaa ra kañ hoyandoo n'a tee, jirbi iyyantoo hane a n'a feeri a se, zama a nk'a zaa ka kay. Woo banda ga, woyoo koy a feeri nga jamaa borey se. ¹⁸Jirbi iyyantoo hane, za waynaa mana kañ, koyraa arey nee Samsøj se:

«Macin ka kan nda yuu,
macin ka gaabi nda ganjihayla?»

A nee i se: «Nda war nka mana faari beeri nda ay haw woy zanoo, war si agay albataa feeri.»

¹⁹Abadantaa *Hundoo zunbu Samsøj ga, a doo Aškeloñ. A na aru waranza (30) wii, a na bukawey darbay kaa i ga, a n'i noo borey se kañ na albataa feeri. A futu, a willi ka koy nga baabaa do. ²⁰Haya kañ ti Samsøj wandoo, i n'a noo aru soogey affoo se kañ goro Samsøj jere hijjaa waati.

Samsonej faasa nga boj se

15¹ Waati banda ga, alkamaa heгаа waati, Samsonej koy nga wandoo foo nda hancin-ize foo. A nee nga wandoo baabaa se: «Ay ga huru ay wandoo hugoo ra.» Amma wandoo baabaa mana yadda a ma huru.² Wandoo baabaa nee: «Kaŋ ay hakiika ka bay kaŋ ni konna a, ay n'a noo ni ceroo se. Kayne woyoo mana boori nda a wala? Ay g'a wiri ni ga, m'a zaa dogoo ra.»³ Samsonej nee i se: «Hiino nda ay na ifutu tee Filisti borey se, ay si duu i ga zunubu.»

⁴ Samsonej koy, a na nzungu zangu hinza (300) dii. A na nuunemalmamyaj zaa ka nzungey dumawey bere cere se ihinka-hinka, nsunfay hinka kul a ga bundu foo haw gamey ra.⁵ Samsonej na nuune daŋ nuunemalmamey ra, a na nzungey taŋ Filisti borey alkamaa ra, a na alkama jeeni hawarey nda alkamaa kaŋ goo jeenoo ga kul ton ka koy hala *alaneb faarey nda *zaytunaŋey do.⁶ Filisti borey nee: «May ka woo tee?» I nee: «Samsonej no, Timna koyraa bora a nzuraa, zama nga nzuraa na nga wandoo dii k'a noo ceroo se.» Woo ga, Filisti borey žigi ka koy woyoo nda baaboo ton nuune ra k'i tee boosu.⁷ Samsonej nee i se: «Zama war na woo tee, ay si goro nda ay man'ay boj faasa war ra.»⁸ A hanse k'i kar, a hin ey hinay beeri. Woo banda ga, a koy huru ka cindi ka goro Etam tondoo horboo ra.

Samsonej na aru boobo wii nda farka warkandu

⁹ Woo banda ga, Filisti borey koy ngi kaloo gorandi Źuda ka koy hala Lehi.¹⁰ Źuda arey nee: «Macin se war žigi ka kaa ir ga?» I nee: «Ir mana žigi ka kaa kala ka Samsonej haw, ka takaa tee a se kaŋ a n'a tee ir se.»¹¹ Woo ga, Źuda aru zenber hinza (3.000) doo nda Etam tondi horboo ka kaa ka nee Samsonej se: «N'si bay kaŋ Filisti borey goo ir boj? Macin no n'n'a tee ir se?» A nee i se: «Hayaa kaŋ i n'a tee ya ne no ay n'a tee i se.»¹² I nee a se: «Ir nka doo ka kaa ka ni haw ka ni noo Filisti borey se.» Samsonej nee i se: «Wa žee ya ne kaŋ war si kaŋ ay ga k'ay wii.»¹³ I nee: «Kalaa, ir si baa de kala ka ni haw ka ni daŋ kabey ra, ir si ni wii.» I n'a haw nda karfu taji hinka k'a kaa tondi guusoo ra.¹⁴ Waatoo kaŋ a too Lehi, Filisti borey kaati k'a kubay. Waatoo din Abadantaa *Hundoo zunbu a ga. Karfey kaŋ goo kabey ga tee ma nee Źukka kaŋ nuune n'a ton, hawarey hun kabey ga.¹⁵ Samsonej duu farka warkandu gani, a na kaboo Źerre k'a zaa, a n'a ka aru zenber foo (1.000) wii.¹⁶ Samsonej nee:

«Farka warkandu nda
ay na aru zuku^m beeri tee,
ay na aru zenber foo (1.000) wii
nda farka warkandu.»

¹⁷ Waatoo kaŋ a Źelaŋ ka ben, a na warkandoo warra nongu mooro ra. I na nongoo maapoo daŋ Ramat-Lehi (maanaa «warkandoo hondoo»).¹⁸ Samsonej hanse ka jaw, a na Abadantaa cee, a nee: «Ni no ka kate agay, ni tamoo ma hin Filisti borey hinay beeri, sohō ay ga buu nda jaw ka kaŋ jofolowey kabey ra wala?»¹⁹ Irkoy na tondi guusoo kayri kaŋ goo Lehi, hari fatta a ra. Samsonej haŋ, hundoo yee kate, a duu gaabi. Woo se i na hari dogoo woo maapoo daŋ En-Kore (maanaa «bora a kaŋ ciya hari dogoo»). A goo Lehi hala hō.

²⁰ Samsonej tee alkaali Izirayel ra Filisti borey waati jiiri waranka (20).

^m15.16 Ebere hantumoo ra, farka nda zuku kalimawey ga baa ka hima.

Samsōŋ koy Gaaza koyraa ra

16¹ Han foo Samsōŋ koy Gaaza, no din ra a dii woykuuru foo, a marga nda a.
²I nee Gaaza borey se: «Samsōŋ goo ne.» I na boroyaŋ daŋ nongu kul ra k'a lakkaal, i na zanbaguusu tee a se cijinoo ra koyraa mijoo ga. I na cijinoo kul tee i si haya kul tee, i ga nee: «Nda moo boo, ir g'a wii.»³ Samsōŋ cindi a ga kani hala cijinoo gamoo ga. Cijinoo gamoo ra, a tun, a na koyraa mijoo ganbey, nda caraw hinkaa, nda bundu kaŋ ga koyraa mijoo kufal dogu, a n'i jere nga jesoo ga, a n'i ka koy tondi hondoo boŋoo ga kaŋ goo Hebroŋ tenje.

Dalila na Samsōŋ zanba

⁴Woo banda ga, Samsōŋ baa woy foo Sorek gooroo ra. Maapoo man'ti kala Dalila.
⁵Filisti borey boŋkoyney žigi ka koy Dalila do, i nee a se: «Samsōŋ fafagay ka dii takaa kaŋ ti nga gaabi beeroo woo, nda takaa kaŋ nda ir ga hin a, woo ra ir g'a haw ka gaaboo kaccandi. Ir boro foo kul ga ni noo nzorfu kaaray tamma boŋ zenber foo nda zangu (1.100).»⁶ Aywa, Dalila nee Samsōŋ se: «Ay g'a wiri ni ga, takaa har ya ne kaŋ ti ni gaabi beeroo woo, taka foo nda boro ga ni haw ka ni gaaboo kaccandi?»
⁷Samsōŋ nee a se: «Nda ay hawandi nda ceelinji gani iyye kaŋ mana kogu jina, ay gaaboo ga kacca, de ay ga tee sanda borey kul takaa.»⁸ Kaŋ Filisti borey maa woo, ngi borey boŋkoyney kate Dalila se ceelinji gani iyye kaŋ mana kogu jina, Dalila na Samsōŋ haw nda ey.⁹ Boroyaŋ goo ma tugu hugoo ra Dalila jere. Dalila nee Samsōŋ se: «Filisti borey kaa ni ga, Samsōŋ!» Dogoo din da Samsōŋ na ceelinjey say sanda waati kaŋ nuune huru űilli ra. Woo ra i mana hin ka duu nga gaaboo sirroo.

¹⁰Dalila nee Samsōŋ se: «Guna, agay no n'n'ay darga, ni taari ya ne. Sohō ay g'a wiri ni ga, hayaa har ya ne kaŋ nda boro ga ni haw.»¹¹ A nee a se: «Nda i n'ay haw nda karfu taaga kaŋ mana bay ka goy, ay ga yalaafu, de ay ga tee sanda borey kul takaa.»¹² Dalila na karfu taagayaŋ zaa kaŋ nda a n'a haw. Woo banda ga, a nee: «Filisti borey kaa ni ga, Samsōŋ!» Boroyaŋ goo ma tugu hugoo ra Dalila jere. Samsōŋ na karfey dunbu kaŋ goo kabey ga sanda űilli.

¹³Dalila nee Samsōŋ se: «Hala sohō n'n'ay darga, ni taari ya ne. Hayaa har ya ne kaŋ nda boro ga ni haw.» A nee a se: «Kala m'ay boŋoo manga iyyaa tur nda jerse kaŋ nda maalawey ga kay.»¹⁴ Dalila n'i haw kokoro ga, woo banda ga, a nee a se: «Filisti borey kaa ni ga, Samsōŋ!» Dogoo din da Samsōŋ tun jirboo ra, a na kokoraa nda jersaa dunbu.

¹⁵Dalila nee Samsōŋ se: «Taka foo nda n'ga hin ka nee ya ne: «Ay ga baa ni», ka gar ay sii ni binoo ra? Cee hinza ti woo kaŋ n'g'ay darga, n'si nongoo har ya ne kaŋ ra ni gaabi beeroo ga hun.»¹⁶ A n'a zaa ka kay, a g'a kankam zaari kul nda nga űenney, Samsōŋ fara nda a hala a ga baa ka buu,¹⁷ a na nga binoo kul feeri a se, a nee a se: «űiini mana bay ka zuru ay boŋoo ra, zama boro kaŋ yeetandi jere ga Irkoy se ti agay za ay jaa gundoo ra. Nda ay boŋoo cebu, ay gaaboo ga koy, ay ga yalaafu, de ay ga tee sanda borey kul takaa.»¹⁸ Dalila dii kaŋ a na nga binoo kul feeri nga se, a sanba ka ciya Filisti borey boŋkoyney se, a nee i se: «Wa kaa sohō, zama a na nga binoo kul feeri ya ne.» Filisti borey boŋkoyney koy a do, i koy nda ngi bande nzorfu kaaraa kaŋ i n'a har a se.¹⁹ Dalila na Samsōŋ jirbandi nga cewey ga, woo banda ga, a ciya aru foo se a ma Samsōŋ manga iyyaa cebu, Dalila űintin ka Samsōŋ gaaboo kaccandi. Gaaboo hun a ra.²⁰ A nee: «Filisti borey kaa ni ga, Samsōŋ!» Dogoo din da a tun jirboo ra, a nee: «Ay ga hun woo ra sanda waati kul takaa, ay ga hun i ra», amma a mana bay kaŋ Abadantaa hun nga bande.²¹ Filisti borey n'a dii, i na moyey looti. I n'a ka doo ka koy Gaaza, de i n'a haw nda alhan űeűeriyay. A ga fufutondoo kuubi kasahugoo ra.²² Amma za i na boŋoo hinhirey cebu, i űintin ka zay.

Samsoŋ yee ka faasa nga boŋ se jina, a buu

²³ Han foo Filisti borey boŋkoyney na cere marga ka sargari kaa ngi koyoo, Dagoŋ se, nda ka naali. I nee: «Ir koyoo na Samsoŋ, ir iberoo daŋ ir kabey ra.» ²⁴ Waatoo kaŋ jamaa dii Samsoŋ, i na ngi koyoo beerandi ka nee:

«Ir koyoo n'ir iberoo daŋ ir kabey ra,
nga kaŋ n'ir gandaa kayri,
a hanse ka wiiya ir ra.»

²⁵ Biney ga kan, i nee: «Wa Samsoŋ cee a ma kaa k'ir haarandi!» I na Samsoŋ cee k'a kaa kasaa ra, a g'i haarandi. I n'a kayandi hugoo tondi ganjey game. ²⁶ Samsoŋ nee aru soogaa kaŋ g'a gongu se: «Ay ka tuku hugoo ganjey kaŋ ga a ga kay do hala ya dibi i ga.»

²⁷ Woo gar kaŋ hugoo too nda aru nda woy. Filisti borey boŋkoyney kul goo no. Boro zenber hinza (3.000) cine, aru nda woy kaŋ goo hugoo sooraa boŋ ka Samsoŋ guna kaŋ g'i haarandi. ²⁸ Woo ga, Samsoŋ na Abadantaa cee, a nee: «Ay Koyoo, Abadantaa, hongu agay, ay g'a wiri ni ga, ay noo gaabi hiino hinne hala y'ay boŋ faasa Filisti borey ra ay moo hinkaa sabbu se.» ²⁹ Samsoŋ tuku ganji hinkaa ga kaŋ goo hugoo gamoo ra, a dibi i ga, affoo a dibi a ga nda nga kabe gumaa, affaa a dibi a ga nda kabe waawaa. ³⁰ Woo banda ga, Samsoŋ nee: «Yala ya buu Filisti borey bande.» Kaŋ a na woo har, a na ganjey tuti nda gaabi, hugoo kaŋ boŋkoyney nda jamaa kul kaŋ goo a ra boŋ. Boro hinnaa kaŋ a n'i wii hanoo woo kaŋ a buu bisa boro hinnaa kaŋ a n'i wii nga hunaroo ra.

³¹ Samsoŋ armye nda nga hugoo borey kul doo ka kaa k'a zaa. Waatoo kaŋ i žigi, i n'a sutura koyraa kaŋ se i ga nee Sora nda Eštawol koyraa gamoo ra, Manowa, nga baabaa *saaraa ra. Samsoŋ tee alkaali jiiri waranka (20) Izirayel ra.

Mika nda nga tooru ganadogoo

17 ¹Aru foo goo Efrayim tondi hondey ra kaŋ maanoo ti Mika, ²a nee nga naa se: «Nzorfu kaaray tamma boŋ zenber foo nda zangoo (1.100) kaŋ i n'i dii ni ga kaŋ se n'na dangayan har ay jinoo ra, guna, agay kone nzorfoo goo. Agay no k'a zaa.» Jlaŋoo nee: «Ay izoo, yala Abadantaa albarkaa ma huru ni ra.» ³A na nzorfu kaaray tamma boŋ zenber foo nda zangoo (1.100) yeeti naŋoo ga. Jlaŋoo nee: «Ay ga nzorfoo woo yeeti jere ga Abadantaa se, hala ya duu k'a mennandi k'a tee tooru assuura ni, ay iz'aroo se. Sohō ay g'a yeeti ni ga.» ⁴A yee ka nzorfoo yeeti naŋoo ga. Jlaŋoo na nzorfu kaaray tamma boŋ zangu hinka (200) zaa k'a noo wura deŋkaa se. A n'i mennandi k'i tee tooru assuura. I n'a jisi Mika hugoo ra.

⁵Woo gar Mika goo nda tooru hugu, a na *beene kaayi-ize nda tooruyan tee, a na nga iz'aru foo gorandi *sargari juwalyan goyoo ra a ma tee a se sargari juwalkaw. ⁶Alwaatey din ra, kokoy sii Izirayel ra. Boro kul ga tee haya kaŋ kan a se.

⁷Aru sooga goo no kaŋ Betelehem kaŋ goo Žuda wane nda a, a sii kala Žuda alaayan beeroo ra, *Lewi boro no, a ga tee yaw no din. ⁸Han foo aroo woo hun Betelehem kaŋ goo Žuda ka koy taabuši nongu tana ra. A goo nga fondaa ra Efrayim tondi hondey ra, a too Mika hugoo do. ⁹Mika nee a se: «Man ra ni hun?» A nee a se: «Lewi boro ti agay, Betelehem kaŋ goo Žuda wane nda agay, ay goo ma naaru ka koy taabuši nongu kaŋ ay duu a ra.» ¹⁰Mika nee a se: «Cindi ay bande, tee ya ne baaba nda sargari juwalkaw, ay ga ni noo jiiri kul nzorfu kaaray tamma boŋ woy (10), nda bankaarayyan nda ŋaayan.» Lewi bora a huru hugoo ra. ¹¹Woo banda ga, Lewi bora a yadda ka goro Mika do. A na Mika dii sanda nga izey affoo. ¹²Mika na Lewi bora a gorandi goyoo ra. Aru soogaa tee nga sargari juwalkaa. A goo Mika hugoo ra. ¹³Mika nee: «Sohō ay ga bay kaŋ Abadantaa ga gomni tee ya ne, zama Lewi boro hunday ti ay sargari juwalkaa.»

Dan borey na labu barmay

18¹Alwaatey wey ra kokoy sii Izirayel ra, alwaatoo woo ra mo Dan borey alkabiilaa ga nongu ceeci kaŋ ra ngi ga goro, zama hala waatoo woo baa kul mana nondi i se Izirayel borey alkabiilawey game.² Dan borey na aru guu ngi alaayan beeroo borey kul ra kaŋ ti aru wongaariyaŋ sanba ka hun Sora nda Eštawol ka gandaa monno k'a bay. I nee i se: «Wa koy gandaa monno.» I too kate Efrayim tondi hondey ra, Mika hugoo ra ka zunbu no din ka kani.³ Kaŋ i goo Mika hugoo ra, i na aru soogaa *Lewi boraa deeneŋenoo bay, i kuubi a here k'a hāa ka nee: «May ka kate ni ne? Macin no n'g'a tee ne? Macin ma ni dii ne?»⁴ A na hayey har i se kaŋ Mika n'i tee nga se. A nee i se koyne: «A na banaw kayandi ya ne, ay tee nga *sargari juwalkaa.»⁵ I nee a se: «Adiši ir g'a wiri ni ga, Irkoy ibaayoo ceeci hala ir ma bay wala naarumaa kaŋ ra ir goo ga boori.»⁶ Sargari juwalkaa nee i se: «Wa koy nda baani, naarumaa kaŋ ra war goo, Abadantaa goo war jine.»

⁷Aru guwaa koy, i too Layiš. I gar kaŋ jamaa kaŋ goro a ra goo alaafiya ra sanda Sidonj borey takaa, i goo baani nda lakkalkanay ra. Gandaa ra boro kul si ni ceroo šiita. I ga mooru Sidonj borey, haya kul sii ngi nda boro kul game.⁸ I yee kate ngi armye do Sora nda Eštawol, armye n'i hāa ka nee: «Alhabar?»⁹ I nee: «Wa tun, ir ma žigi ka koy k'i wongu. Ir dii gandaa, a ga hanse ka boori. War mma bine-bine wala? War masi gaabuunay. Wa koy gandaa dii k'a mayray.¹⁰ Waati kaŋ war huru a ra, war ga dii jama kaŋ goo lakkalkanay ra. Gandaa ga beeri nongoo kul here, Irkoy n'a daŋ war kabey ra. Nongu no kaŋ haya kul kaŋ goo laboo ga goo a ra.»

¹¹Dan borey alaayan beeroo aru zangu iddu (600) hun Sora koyraa ra nda Eštawol koyraa ra ngi nda ngi wongu jinawey.¹² I žigi ka koy ngi kaloo gorandi Kiryat-Yarim kaŋ goo Žuda gandaa ra. Woo se hala hō i ga nee nongoo din kaŋ goo Kiryat-Yarim dumaa ga se Mahane-Dan (maanaa «Dan kaloo»).¹³ I hun no din ka bisa ka koy Efrayim tondi hondey ra ka koy too Mika hugoo do.¹⁴ Aru guwaa kaŋ bay ka koy Layiš gandaa monno na ŋenoo zaa ka nee ngi armye se: «War ga bay kaŋ hugey wey, *beene kaayi-ize, nda tooruyaŋ, nda assuura, nda nzorfu kaaray tooru goo i ra? Sohō war ma bay haya kaŋ war ga kaa k'a tee.»¹⁵ Aru guwaa kuubi ka koy aru soogaa Lewi boraa do kaŋ ti Mika hugoo do, i n'a hāa wala a ga saabu.¹⁶ Woo gar Dan borey aru zangu idduwaa (600) ga kay hugoo mijnoo ga, ngi nda wongu jinawey.¹⁷ Aru guwaa kaŋ bay ka koy gandaa monno žigi, i huru hugoo ra, i na assuura, nda beene kaayi-izoo, nda toorey, nda guuru tooroo zaa waatoo kaŋ sargari juwalkaa ga kay hugoo mijnoo ga, nga nda boro zangu idduwaa (600), ngi wongu jinawey goo kabey ra.¹⁸ I nka huru Mika hugoo ra ka assuura, nda beene kaayi-izoo, nda toorey, nda nzorfu kaaray tooroo zaa kaŋ sargari juwalkaa nee i se: «Macin no war ga wiri ne ra?»¹⁹ I nee a se: «Dangay, ni kaboo daŋ ni mijnoo ga, kaa ir bande, tee ir se baaba nda sargari juwalkaw. Ma tee sargari juwalkaw aru folloku se wala ma tee sargari juwalkaw Izirayel ra alkabiila foo nda alaayan beeri foo se, affoo ka baa ma ne?»²⁰ Sargari juwalkaa binoo kan, a na beene kaayi-izoo, nda toorey, nda assuura zaa, a hanga jamaa ka koy.

²¹I na fondaa zaa ka koy, i na alaayaney, nda jawdey, nda almanoo daŋ ngi jine.²² Waatoo kaŋ i mooru Mika hugoo, borey kaŋ goo hugey ra kaŋ ga taalamma Mika hugoo ga marga ka huru Dan borey cewey ra.²³ Kaŋ i too i do, i kaati Dan borey bande. Dan borey bere, i nee Mika se: «Macin ka tee kaŋ se n'ga borey wey marga?»²⁴ A nee: «Ay koyey, hayey kaŋ ay n'i tee, war n'i taa sargari juwalkaa kone, war koy. Macin ka cindi ya ne? Adiši taka foo nda war ga hin ka nee ya ne: «Macin ka tee?»²⁵ Dan borey nee a se: «Masi ir haŋawey kayri, borey kaŋ biney tun masi koy gum war ga, n'ga ni boŋ faatandi, ni nda ni hugoo.»²⁶ Dan borey koy ngi fondaa ra. Mika dii kaŋ i gaabi nda nga, a yee nga do.

Dan koyraa nda nga Irkoy hugoo

²⁷ Dan borey na hayey zaa kaŋ Mika n'a tee, i na nga *sargari juwalkaa ka koy. I na Layiš tangam, jamaa kaŋ goo baani nda lakkalkanay ra. I n'i wii nda takuba, i na ngi koyraa ton nuune ra k'a tee boosu. ²⁸ Boro kul mana kaa k'a kaa kabe ra, zama a ga mooru Sidon, koyne mo nga nda boro kul sii cere ra. A sii kala gooroo ra kaŋ ga koy Bet-Rehob koyraa ra. Woo banda ga, Dan borey na koyraa cin ka goro a ra. ²⁹ I na koyraa maapoo cee Dan, ngi baabaa Dan kaŋ hayandi Izirayel maapoo ka huru a ga, cee jinaa koyraa maapoo ti Layiš. ³⁰ Dan borey na assuuraa kayandi ngi m'a gana. Musa iz'aroo ti Geršom. Geršom iz'aroo ti Žonataŋ. Žonataŋ, nga nda nga iz'arey tee sargari juwalkaw Dan borey se hala waatoo kaŋ i na jamaa dii ka koy ganda tanayaŋ ra. ³¹ I na Mika assuuraa kayandi ngi boŋ se kaŋ a n'a tee, assuuraa cindi no din waatoo kul kaŋ Irkoy hugoo goo Siloⁿ.

ⁿ18.31 Žozuwe 18.1.

Lewi aru foo nda nga wahayoo fillaa

19¹Alwaatey wey ra kokoy sii Izirayel ra. *Lewi aru foo kaŋ taabuŋi Efrayim tondi hondey koroo ra na *wahay kaŋ hun Betelehem kaŋ goo Žuda zaa ka goro nda a.² Wahayoo futu a ga, woo banda ga, woyoo n'a naŋ ka koy nga baabaa do Betelehem kaŋ goo Žuda, a na waati tee no din, handu taaci.³ Han foo kurpoo tun ka koy dii a ka ŋelaŋ binoo se k'a willi kate. Nga tamoo nda nga farka hinka goo a bande. Woyoo n'a daŋ nga baabaa hugoo ra, kaŋ woy soogaa baabaa dii a, a n'a kubay nda ŋaali.⁴ Nga nzuraa kaŋ ti woy soogaa baabaa n'a dii, a goro a do jirbi hinza. I ŋaa, i haŋ, i na cijiney kul tee no din.⁵ Jirbi taacantoo, i biya ka tun. Waatoo kaŋ Lewi bora ga baa ka koy, woy soogaa baabaa nee nga nzuraa se: «Ŋaa jina, ma duu albarka, woo banda ga, war ma koy.»⁶ I goro, i ŋaa, i haŋ ngi boro hinkaa kul. Woy soogaa baabaa nee kurpoo se: «Ay g'a wiri ni ga, ma cijinoo tee koyne, ma ŋaali.»⁷ Kurpoo tun nga ma koy, amma nzuraa ŋendandi a ga hala a na cijinoo tee no din.⁸ Jirbi guwantoo, a biya ka tun nga ma koy. Woy soogaa baabaa nee koyne: «Ay g'a wiri ni ga, ma duu albarka, war ma cindi ne hala waynaa ma yay.» Ngɪ boro hinkaa kul ŋaa.⁹ Woo banda ga, kurpoo tun nga ma koy nga, nda nga wahayoo, nda nga tamoo. Amma nzuraa, woy soogaa baabaa nee a se: «Zaaroo ben, waynaa kaŋ, ay g'a wiri war ga, war ma kani, zaaroo ben, wa kani ne, ni binoo ma ŋaali. Suba war ga biya ka tun ka fonda zaa, n'ga koy ni do.»

¹⁰ Amma aroo wanji ka kani, a tun ka koy. A too hala Žebuz tenje kaŋ ti Žerizalem nda farka soolante hinkaa nda nga wahayoo.¹¹ Waatoo kaŋ i man Žebuz, waynaa kaŋ, tamoo nee nga koyoo se: «Ay g'a wiri ni ga, ir ma kuubi ka koy Žebuz borey koyraa woo ra, ir ma cijinoo tee no din.»¹² Nga koyoo nee a se: «Ir si kuubi ka koy koyra waani ra kaŋ ra Izirayel boro sii. Ir ma bisa ka koy hala Gibeya.»¹³ A nee koyne nga tamoo se: «Ir ma koy ka man Gibeya wala Rama, ir ma cijinoo tee nongu hinkaa woo affoo ra.»¹⁴ I bisa ka koy ngi fonda ra, waynaa goo ma kaŋ kaŋ i man Gibeya kaŋ ti Benžameŋ alkabiilaa wane.¹⁵ I kuubi ka koy cijinoo tee Gibeya. I huru, i kay koyraa faroo ra. Amma boro kul man'i zumandi nga do hala i ma kani.

¹⁶ Nga ne, cijinoo ra, aru žeenaa foo kaŋ ga hun nga faarey do, aroo man'ti kala Efrayim tondi hondey boro, taabuŋi no Gibeya, ka gar nongoo din borey man'ti kala Benžameŋ boroyan.¹⁷ Aru žeenaa na boŋoo jer, a ga dii naarukaa koyraa faroo ra. A nee: «Man ra n'ga koy? Man ra ni hun?»¹⁸ A nee a se: «Ay mana hun kala Betelehem kaŋ goo Žuda, ay sii ma koy kala Efrayim tondi hondey koroo ra kaŋ wane nda agay. Ya na koy kala Betelehem kaŋ goo Žuda. Ay goo ma naaru ka koy ay hugoo^p do, amma fonda ra boro kul man'ay yawzumbay.»¹⁹ Ka gar subu koga nda fita goo ir kone ir farkey se, ay goo nda ŋaayan nda *alaneb hari mooro agay, nda ni koŋŋaa, nda tamoo kaŋ goo ni tamey bande se. Ir si too haya kul ga.»²⁰ Aru žeenaa nee: «Baani kubay! Ay ga huga nda haya kul kaŋ ga n'ga too. N'si cijinoo tee faroo ra.»²¹ A n'i ka koy nga do, a na farkey noo fita. Naarukey na ngi cewey numay, i ŋaa, i haŋ.

²² Waatoo kaŋ i goo binekaanay ra, koyraa aruyan, aru laalayan na hugoo kuubi k'a bere ka ganboo kar-kar ka nee aru žeenaa kaŋ ti hugoo koyoo se: «Bora fattandi kaŋ huru ni do hala ir ma kani nda a.»²³ Hugoo koyoo fatta kate i do, a nee i se: «Kalaa, ag'armey, ay g'a wiri war ga, war masi goy laala tee, zama bora woo mana huru kala ay do. War masi haawoo woo cine tee.»²⁴ Wa haŋajer, agay ize woyoo kaŋ si aru bay nda aroo woo wahayoo goo ne. Ay g'a wiri war ga, war ma naŋ y'i fattandi war se, war m'i hasara ka haya tee i se kaŋ kan war se. Amma war masi haawi beeroo woo tee bora woo se.»²⁵ Waatoo kaŋ arey mana haŋajer hugoo koyoo se, naarukaa na nga wahayoo dii k'a kaataray i se taray. I marga nda woyoo,

^p19.18 ay hugoo, hantum fooyan ga nee Abadantaa *hugoo.

i n'a žilla cijinoo kul hala subbaahoo ra. Waatoo kaŋ moo ga baa ka boo, i na woyoo naŋ.

²⁶ Subbaahoo ga baa ka too, wahayoo koy kaŋ aroo kaŋ do nga koyoo goo hugoo mijoo ga hala gandaa kaaray. ²⁷ Subbaahoo ra, kurŋoo tun, a na hugoo mijoo feeri ka nga fondaa zaa. Nga ne, woyoo, nga wahayoo ne ma daaru hugoo mijoo ga, kabey goo hugoo jindoo ra. ²⁸ A nee nga woyoo se: «Tun, ir ma koy.» Amma zaabi sii no. Kurŋoo na bukaa fur nga farkaa boŋ ka fondaa zaa ka koy nga do. ²⁹ Waatoo kaŋ aroo too nga hugoo do, a na huryaw zaa, a na nga woyoo dii, a n'a dunbu-dunbu, nongu ka koy nongu, dunbu woy cindi hinka (12), a n'i sanba Izirayel laboo kul ra. ³⁰ Borey kul kaŋ dii woo nee: «Abada woo cine mana bay ka tee, a mana bay ka diyandi za Izirayel borey žigi ka hun Misira gandaa ra hala hō.» I nee koyne: «Wa miile hayaa woo ga, wa cere guna, war ma hayaa har kaŋ war dii a.»

Izirayel borey na Benžamej alkabiilaa borey wongu

20¹ Woo banda ga, Izirayel borey kul fatta, jamaa kul marga ka tee sanda boro folloku za Dan hala Ber-Šeba nda Galad gandaa Abadantaa jine Mispa koyraa ra. ² Izirayel jamaa kul boŋkoyney ga kay Irkoy jamaa margaroo ra, i man'ti kala wongu-ize boro zenber zangu taaci (400.000) kaŋ goo cee ga takubakoyniyaŋ. ³ Woo gar Benžamej borey maa kaŋ Izirayel borey žigi ka koy Mispa.

Izirayel borey nee i se: «Wa šelaŋ. Taka foo nda goy futaa woo tee?» ⁴ Woo ga, *Lewi bora, woyoo kaŋ wiiyandi kurpoo nee: «Ya nka kaa Gibeya koyraa ra Benžamej wanoo ra ka cijinoo tee no din, agay nda ay *wahayoo. ⁵ Gibeya borey tun ay ga ka hugoo kaŋ ra ay goo wanga cijinoo ra. Agay no i na anniya ngi m'ay wii, amma ay wahayoo no i n'a hasara, a buu. ⁶ Ay n'ay wahayoo dii, ay n'a dunbudunbu, ka dunbey sanba Izirayel laboo kul ra, zama i na almuhal nda saamataray tee Izirayel ra. ⁷ Aywa Izirayel borey, war kul goo ne, wa cere guna ka haya kayandi.» ⁸ Kaŋ jamaa maa woo, i kul tee mee foo, i nee: «Boro kul ir ra si koy nga hukkomoo ra, boro kul si yee nga hugoo do. ⁹ Sohō hayaa ne kaŋ ir g'a tee Gibeya koyraa borey se: i ga *alkurra kar ka koy. ¹⁰ Izirayel alkabiilawey kul ra ir ga aru zangu (100) kul iwoy (10) zaa ra, aru zenber foo (1.000) ir ga zangu (100) zaa a ra, zenber woy (10.000) zenber foo (1.000) ga zandi a ra. I ga koy hunay ceeci wongu-izey se. Nda woo teendi, wongu-izey ga koy Gibeya koyraa kar ka sawa nda saamataraa kaŋ i n'a tee Izirayel ra.»

¹¹ Izirayel borey kul marga koyraa ga, i tee affoo. ¹² Izirayel alkabiilawey na boroyaŋ sanba Benžamej gandaa kul ra ka nee: «Takaa foo nda goy futaa woo cine hin ka teendi war game? ¹³ Sohō wa boro laaley wey kaŋ goo Gibeya dii hala ir m'i wii ka haya futu kaa Izirayel ra.» Amma Benžamej borey wanji ka haŋajer ngi armye, Izirayel borey se ¹⁴ hala nongu kaŋ ra i hun ngi koyrawey ra ka marga Gibeya ka fatta ka Izirayel borey wongu. ¹⁵ Benžamej borey hun ngi koyrawey ra ka kaa, hanoo din i man'ti kala boro zenber waranka cindi iddu (26.000) kaŋ kone takuba goo kaŋ sii Gibeya borey cindey ra kaŋ kabandi, kaŋ ti wongu-ize suubante zangu iyee (700). ¹⁶ Wongu-ize suubante zangu iyaa (700) sii kala jamaa ra, kabe waawaa nda i ga goy. Ngii affoo kul ga hin ka fizza ka hinbiri-ize folloku neeši k'a kar nda nga tondoo bila nda i m'a hatta. ¹⁷ Izirayel borey kaŋ kabandi bila Benžamej alkabiilaa man'ti kala boro zenber zangu taaci (400.000) kaŋ kone takuba goo, i kul man'ti kala wongaariyaŋ.

¹⁸ Izirayel borey tun ka žigi ka koy Betel, i na Irkoy ibaayoo ceeci ka nee: «May no ma tee ir ra boro jinaa ka koy Benžamej borey wongu?» Abadantaa nee: «Žuda no ma tee ijinaa ka koy.» ¹⁹ Subbaahoo ra, Izirayel borey koy ngi kaloo gorandi Gibeya tenje. ²⁰ Izirayel borey fatta ka Benžamej wongu, i na ngi wongu-izey marga jamaa ka koy i wongu Gibeya. ²¹ Benžamej borey fatta Gibeya, i na Izirayel boro zenber waranka cindi hinka (22.000) kar ganda. ²² Izirayel borey jamaa na bine tee, i na wongu-izey marga koyne nongoo kaŋ ra i bay ka marga zaari jinaa. ²³ Izirayel žigi ka koy, i hēe Abadantaa jine hala cijinoo ra. I na Abadantaa ibaayoo ceeci ka nee: «Ay ga hima ka koy ag'armaa Benžamej borey wongu koyne wala?» Abadantaa nee: «Wa žigi ka koy i ga.» ²⁴ Izirayel borey koy man Benžamej borey jirbi hinkantoo hane. ²⁵ Jirbi hinkantoo woo, Benžamej borey fatta Gibeya k'i kubay. I na boro zenber woy cindi yaaha (18.000) kar ganda Izirayel borey ra koyne, borey wey kul man'ti kala takubakoyniyaŋ. ²⁶ Izirayel borey kul, jamaa kul žigi ka koy Betel, i hēe ka cindi no din Abadantaa jine. Hanoo din, i meehaw hala cijinoo ra, i na *sargari kukuranteyaŋ nda *alaafiya teendi sargariyaŋ kaa Abadantaa jine. ²⁷ Izirayel borey na Abadantaa ibaayoo ceeci. Waatoo woo, Irkoy *amaanaa sundukoo sii kala Betel, ²⁸ Haruna iz'aroo Eleyazar, nga iz'aroo Pinehas goyoo zaaroo ti haney din. I nee:

«Ay ga hima ka wongu marga ka koy ag'armaa Benžameŋ borey wongu koyne wala ya s'a tee koyne?» Abadantaa nee: «Wa žigi ka koy, zama suba ay g'i daŋ ni kaboo ra.»

Benžameŋ borey ga baa ka ben

²⁹ Woo ga, Izirayel na zanbaguusu tee ka Gibeya kuubi k'a bere. ³⁰ Izirayel borey žigi ka koy ka Benžameŋ borey wongu jirbi hinzantoo. I na wongu-izey marga jama-jama Gibeya tenje sanda cee jinawey. ³¹ Benžameŋ borey fatta ka koy Izirayel jamaa tangam, i n'i gaaray ka mooru koyraa. I šintin ka wiya Izirayel jamaa ra sanda cee jinawey takaa, i na boro waranza (30) wii hawsaa ra, i wiya fondaa ra kaŋ ga žigi ka koy Betel, i wiya fondaa faa ra kaŋ ga žigi ka koy Gibeya. ³² Benžameŋ borey nee: «Ngi ne ka karandi ir jine sanda cee jinaa takaa!» Amma woo gar Izirayel borey nka nee: «Ir ma zuru k'i moorandi koyraa ka koy fondawey here.» ³³ Izirayel borey kul na ngi dogey naŋ, jere foo koy tee jama-jama Bal-Tamar. Jere faa kaŋ na lamtaa hirri haabu ka hun nongoo kaŋ ra i goo ka koy Geba faroo ra. ³⁴ Wongu-ize suubante zenber woyaa (10.000) hun Izirayel kul ra ka kaa Gibeya tenje. Wongoo koron, Benžameŋ borey si tammahā wala bone ga duu ngi. ³⁵ Abadantaa na Benžameŋ kar Izirayel jine. Hanoo din, Izirayel borey na boro zenber waranka cindi guu nda zangu (25.100) wii Benžameŋ borey ra, i kul man'ti kala takubakoyniyaŋ. ³⁶ Benžameŋ borey dii kaŋ ngi karandi.

Takaa ne kaŋ nda i n'i kar: Izirayel borey nka muray ka zuru Benžameŋ borey jine, zama Izirayel borey ga bay kaŋ lamtay no ngi n'a hirri Gibeya. ³⁷ Borey kaŋ lanba ka zanbaguusu tee cahā ka gum Gibeya ga, i koy jine ka koyraa kul wii nda takuba. ³⁸ Izirayel borey na silbay foo noo cere se kaŋ ti zanbaguusu teekey ga hima ka dullu beeri tunandi koyraa ra. ³⁹ Izirayel borey yee banda wongoo ra. Benžameŋ šintin ka boroyaŋ wii Izirayel borey ra, boro waranza (30) cine. Benžameŋ borey nee: «Šikka sii kaŋ i karandi kaaray sanda cee jinaa wongoo takaa.» ⁴⁰ Amma dullu kuku šintin ka tun koyraa ra. Benžameŋ borey neli, koyraa kul ti dullu kaŋ ga žigi beenaa ra. ⁴¹ Waatoo kaŋ Izirayel borey bere i ga, Benžameŋ borey zalba, zama i dii kaŋ bone na ngi kar. ⁴² I bere ka zuru Izirayel borey jine ka koy saajoo here. Amma wongoo mana ben, wey kaŋ ga hun koyrawey ra šintin k'i wii, zama i na Benžameŋ borey daŋ game. ⁴³ I na Benžameŋ borey kuubi k'i bere, i n'i gaarandi hala Gibeya tenje waynahunay here k'i motti. ⁴⁴ Boro zenber woy cindi yaaha (18.000) ka buu Benžameŋ borey ra, i kul man'ti kala wongaariyaŋ. ⁴⁵ Affooyaŋ bere ka zuru ka koy saajoo ra, Rimoŋ tondoo here, amma i na boro zenber guu (5.000) wii Benžameŋ borey fondaa ra, i koy a ga k'i gaarandi hala Gidom, i yee ka boro zenber hinka (2.000) wii i ra. ⁴⁶ Boro hinnaa kaŋ buu Benžameŋ alkabiillaa ra hanoo din man'ti kala boro zenber waranka cindi guu (25.000) kaŋyaŋ ti takubakoyni, i kul man'ti kala wongaariyaŋ. ⁴⁷ Boro zangu iddu (600) bere ka zuru ka koy saajoo ra, Rimoŋ tondoo do, i cindi Rimoŋ tondoo do handu taaci. ⁴⁸ Izirayel borey yee kate Benžameŋ borey se, i na Benžameŋ borey wii nda takuba ka huru ngi koyrawey kul ra ka borey, nda adabbawey, nda haya kul wii kaŋ goo i ra. Koyrawey kul kaŋ goo no din, i na nuune daŋ i ra.

Izirayel borey na Benžamej borey kañ cindi noo wandeyañ

21 ¹ Mispa koyraa ra Izirayel borey žee ka nee: «Boro kul ir ra si nga ize woyoo hijjandi Benžamej boro se.» ² Jamaa koy Betel, i goro no din Irkoy jine hala almaaroo ra. I na jinde jer ka hanse ka hëe. ³ I nee: «Abadantaa, Izirayel Koyoo, macin se woo tee Izirayel ra hala nongu kañ ra Izirayel alkabiila foo kuma?» ⁴ Subaa ra, jamaa biya ka tun, i na sargari tonadoo cin no din ka *sargari kukuranteyañ nda *alaafiya teendi sargariyañ kaa. ⁵ Izirayel borey nee: «Alkabiila foo no alkabiilawey ra ka mana žigi ka koy margaroo ra Abadantaa do?» Zama žeeyan beeroo kañ teendi nee kañ boro kañ mana žigi ka koy Abadantaa do Mispa koyraa ra, žeeyanoo nee: «A waazibi boraa ma wiiyandi.» ⁶ Ka gar Izirayel borey biney maray ngi armey Benžamej borey se, i nee: «Hō alkabiila foo halaci ka hun Izirayel ra. ⁷ Benžamej arey kañ cindi, man ra ir ga duu i se woy hijjay se, zama ir nka žee nda Abadantaa kañ ir s'i noo ir ize woyey i ma hijji ey?»

⁸ I nee: «Izirayel alkabiilawey ra boro goo no kañ mana žigi ka koy Abadantaa do ne Mispa wala? Woo gar Yabeš koyraa kañ goo Galad gandaa ra, boro kul mana koy kaloo do margaroo ra kañ tee Mispa.» ⁹ I na jamaa laasaabu, i gar kañ cimi no kañ Yabeš kañ goo Galad boro kul sii a ra. ¹⁰ Jamaa na boro zenber woy cindi hinka (12.000) wongaariyañ sanba no din k'i yaamar ka nee i se: «Wa koy Yabeš kañ goo Galad borey wii nda takuba, ngi, nda woyey, nda zankey. ¹¹ Hayaa ne kañ war g'a tee: «War ma arey kul halaci sōy, nda woy kul kañ kani nda aru.» ¹² Borey ra kañ goo Yabeš kañ goo Galad, i duu woy soogo zangu taaci (400), hondiyaw kañ mana bay ka marga nda aru, i kate ey kaloo do kañ goo Silo, Kanañ gandaa ra.

¹³ Woo banda ga, jamaa kul na dontokawyañ sanba i ma šelan Benžamej borey se kañ goo Rimonj tondoo do ka alaafiya tee nda ey. ¹⁴ Alwaatoo woo Benžamej borey yee kate. Izirayel borey n'i noo woyey kañ cindi kañ mana wiiyandi kañ i duu ey Yabeš kañ goo Galad. Amma woyey hinnaa si too i se.

¹⁵ Jamaa hinna Benžamej borey se, zama Abadantaa nka folgu kaa Izirayel alkabiilawey ra. ¹⁶ Jamaa boro beerey nee: «Macin no ir g'a tee wey kañ cindi se hala i ma duu wande, zama Benžamej woyey kul halacandi?» ¹⁷ I nee: «Borey kañ cindi Benžamej borey ra ma gaabu hayey ga kañ goo i kone hala ngi alkabiilaa masi tuusandi ka hun Izirayel ra. ¹⁸ Amma ir, Izirayel borey, ir si hin k'i noo ir ize woyey i ma tee ngi wandey, zama ir nka žee ka nee: «Boraa ma laali kañ na Benžamej boro noo wande.»

¹⁹ Izirayel borey nee: «Aywa, jiiri kul jingar ga tee Abadantaa maano ga Silo ra kañ goo Betel se hawsa here, a goo waynahunay here fondaa se kañ ga hun Betel ka žigi ka koy Šekem, Silo goo Lebona se gurma here.» ²⁰ Woo banda ga, i na Benžamej borey noo yaamaroo woo ka nee: «Wa koy tugu *alaneb faarey ra. ²¹ War ma guna, waati kañ Silo ize woyey ga fatta ka gan, war ma fatta alaneb faarey ra, boro foo kul ma Silo ize woy foo dii, war ma koy nda ey Benžamej gandaa ra. ²² Nda ngi baabey wala armey kaa ka war wurru ir do, ir ga nee i se: «Wa alhormo tee i se, ir mana hin ka duu woy ngi affoo-foo kul se wongoo ra. Man'ti war k'i noo woy, war mana toope.»

²³ Woo kañ Izirayel borey n'a har, Benžamej borey n'a tee nda takaa din da. I na woy kañ hinnaa ga too zaa gankey ra kañ i n'i kom, woo banda ga, i koy, i yee ngi laboo ra. I yee ka ngi koyrawey cin, i goro i ra. ²⁴ Alwaatoo din, Izirayel borey hun no din, boro foo kul koy nga alkabiilaa ra nda nga hugoo do, i hun no din, boro foo kul koy nga laboo ra.

²⁵ Alwaatey din ra, kokoy sii Izirayel ra. Boro foo kul ga tee haya kañ kan a se.